

DEGER

AYLIK KÜLTÜR VE YAŞAM DERGİSİ

SAYI: 152

AĞUSTOS 2026

CESARET



Ceza ve Tevkifevleri
Genel Müdürlüğü Yayınıdır



ctedegerdergisi



cte.adalet.gov.tr

17 AĞUSTOS 1999

MARMARA DEPREMİ

UNUTMADIK, UNUTMAYACAĞIZ

Kaybettiklerimizi rahmetle anıyor,
yaşayanların acısını yürekten paylaşıyoruz.



DEGER

SAHİBİ

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Adına
Çelebi YILMAZ
Genel Müdür

YAYIN KURULU

Azmi Çağatay BİLGİN
Genel Müdür Yardımcısı
Yayın Kurulu Başkanı

Alperen ÖZTÜRK

Kurumsal İletişim
Daire Başkanı

Gül GÜLEÇ

Tetkik Hâkimi

Mücahit ÜNAL

Şube Müdürü

Hakan ERDEM

Yazı İşleri Müdürü - Editör

Murat Ali KIRBIYIK

Redaktör

GRAFİK TASARIM & MİZANPAJ

Kurumsal İletişim Daire Başkanlığı
Yayın İşleri Bürosu
Ümit ÇETİNER - Okan KETEN

YAZARLAR

Abdullah KAYA - Bünyamin ÖRNEK - Celal CEYLAN
Cesim ŞEKER - Dilek DEREBAŞI - Dursun MÜLAZIMOĞLU
Enes Batuhan TANRIVERDİ - Ezgi ÖRNEK - Gülsen GÜN
Hamdi ÖLMEZOĞLU - Kamil KIRATLI - Mehmet Kemal YILDIZ
Murat Ali KIRBIYIK - Mustafa GÜNAY - Nisa BARAÇ
Okan KETEN - Özlem YILDIRIM - Samet YURTTAŞ
Seda Nur ALTAN - Sıddika AKMAN - Şirin Ceren GÖMLEKSİZ
Tuba ELİBOL - Ümit Çetiner

REDAKTÖRLER

Ayşe GÖKCE - Celal CEYLAN - Mehmet Kemal YILDIZ

FOTOĞRAFLAR

Cesim ŞEKER

İLETİŞİM

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü
Hacı Bayram Mah. Agah Efendi Caddesi
No:12/1 Altındağ/ANKARA
Değer Dergisi Telefon: (0312) 507 05 67
Değer Dergisi Faks: (0312) 223 43 91
e-posta: ctedeger@gmail.com

BASKI

Ankara Açık Çık Matbaası
İstanbul Yolu 15. km Hava Müzesi Karşısı
Şaşmaz/Ankara
Tel: (0312) 278 76 10
Faks: (0312) 278 25 68

MATBAA - BASKI ŞEFİ

Zafer KARAKAYA

YAYIN TÜRÜ

Yerel Süreli Yayın

BASIM TARİHİ

13.08.2026



Hakan ERDEM

Değer Dergisi Yazı İşleri Müdürü

Değerli Okurlar,

Değer dergimizin Ağustos sayısında insanı doğru bildiği yol-
da kararlılıkla ilerlemeye yönelten cesaret değerini ele alıyo-
ruz. Cesaret, korkuyu tanıyarak sorumluluk üstlenmek, zor-
luklar karşısında iradeyi korumak ve sonucu ne olursa olsun
hakikatin yanında durabilmektir.

Ağustos ayı milletimizin cesaretle yazdığı iki büyük zaferi ha-
fızalarımıza taşımaktadır. Malazgirt Zaferi, Anadolu'da yeni
bir tarihi dönemin kapılarını açarken Büyük Taarruz ve 30
Ağustos Zaferi ise bağımsız yaşama irademizin bütün dün-
yaya ilanı olmuştur. Bu iki büyük zafer arasında geçen asırlar
milletimizin cesaret, birlik, fedakarlık ve mücadele anlayışın-
daki devamlılığını göstermektedir.

Bu sayımızda cesaretin edebiyattaki güçlü karşılıklarından
biri olan Namık Kemal'in vatanseverlik anlayışını inceliyor,
onun vatan sevgisini, bilinç ve sorumluluk duygusuyla nasıl
buluşturduğunu okurlarımıza aktarıyoruz. Girişimcilik ko-
nulu yazımızda ise yenilik arayışının; planlama, kararlılık,
sorumluluk ve ölçülü risk alma becerisiyle değer üreten bir
sürece dönüşmesini ele alıyoruz.

Kelimelerin insan hayatındaki etkisini "Sözün Ağırlığı" baş-
lıklı yazımızla değerlendiriyor, sözün kültürümüzde güven,
ahlak, şahsiyet ve sorumlulukla kurduğu bağı tarihi kökleri
üzerinden inceliyoruz. Kayıp karşısında duyguların ifade
edilmesini konu alan yazımızda ise ağıt geleneğinin bireysel
ve toplumsal yas sürecindeki iyileştirici yönlerine dikkat çe-
kiyoruz.

Gezi sayfalarımızda Türk dünyasının önemli ülkelerinden
Kazakistan'a uzanıyor; ülkenin tarihini, doğal güzelliklerini,
şehirlerini, kültürel mirasını ve yöresel lezzetlerini tanıyoruz.
Kültür ve gelenekler bölümümüzde Anadolu'nun köklü mut-
fak miraslarından tarhananın hazırlanışını, yöresel çeşitlerini
ve imce kültürü içindeki yerini okurlarımızla buluşturuyo-
ruz.

Spor tarihinin unutulmaz isimlerinden Muhammed Ali'nin
yaşamına odaklanan yazımız; korkularla yüzleşmenin, hede-
fe bağlanmanın, kimliği ve ilkeleri korumanın önemini or-
taya koyuyor. Tarih sayfalarımızda Ridâniye Savaşı'nı askerî
cesaret ve strateji açısından ele alıyoruz. Yaz aylarında sık ya-
pılan sağlık hataları, trafik kurallarındaki yeni düzenlemeler,
akran zorbalığıyla mücadele ve bilinçli dinlenme anlamına
gelen "niksen" de bu sayımızın güncel ve yol gösterici konu-
ları arasında yer alıyor.

Bilim sayfalarımızda insanlığın uzay yolculuğunu inceliyor,
kültürel hafızamızı canlı tutan "90'larda Çocuk Olmak" ya-
zısıyla geçmişin sokak oyunlarına, televizyon programlarına,
ansiklopedilerine ve küçük mutluluklarına dönüyor.

Ağustos sayımızın sayfalarında cesaret; savaş meydanların-
dan insanın iç dünyasına, girişimcilikten spora, bilimden aile
hayatına, tarihten toplumsal sorumluluğa uzanan geniş bir
anlam dünyasıyla karşımıza çıkıyor. Her yazı cesaretin göste-
rişli sözlerden önce bilinçli tercihlerde, kararlı adımlarda ve
sorumluluk taşıyan davranışlarda hayat bulduğunu hatırlatı-
yor.

Bu duygu ve düşüncelerle Malazgirt Zaferi'nin yıl dönümü-
nü ve 30 Ağustos Zafer Bayramı'nı kutluyor, bağımsızlığımız
uğruna mücadele eden aziz şehitlerimizi rahmet ve minnetle,
kahraman gazilerimizi saygıyla anıyoruz.

İçindekiler

- ▶ **20**
Psikoloji
Neden Herkes Gibi Davranıyoruz?
- ▶ **22**
Yaşam
Hiçbir Şey Yapmama Sanatı
- ▶ **24**
Gezi
Bozkırların Kalbinde Yükselen Yıldız
Kazakistan
- ▶ **30**
Malazgirt 1071
Anadolu'nun Kapılarını Açan Zafer
- ▶ **32**
Foto Değer
- ▶ **34**
Motivasyon
Hayal Gücü Olmayan İnsanın
Kanatları Yoktur
- ▶ **38**
Araştırma
90'larda Çocuk Olmak
- ▶ **40**
Aile ve Çocuk
Akran Zorbalığı
- ▶ **42**
Kültür ve Gelenekler
Türk Mutfağının Emek Kokan Lezzeti
Tarhana

05 - Başyazı



06 - Ayın Önemi

30 Ağustos Bir Milletın Yeniden
Ayağa Kalktığı Gün



08 - Cesaret

İlahi Hakikatlerden Milli
Destanlara Uzanan Cesaret ve
İman Köprüsü



11 - Şiir

Bir Vatan Sıcaklığı



12 - İyi ki Varsın Eren

Bir Cesaretin Unutulmaz
Hikâyesi



14 - Eğitim

Girişimciliğin İtici Gücü:
Yenilikçi Cesaret



17 - Etimoloji

Sözün Ağırlığı



18 - Sağlık

Yaz Aylarında En Sık Yapılan
Sağlık Hataları



44 ◀

Önemli Şahsiyetler

Namık Kemal ve Vatanseverlik Ateşi

46 ◀

30 Ağustos

İnancın , İradenin ve İstiklalin
Zaferi

48 ◀

Maneviyat

Bir Geceyi Anmaktan Bir Ömrü
Anlamaya Mevlit Kandili

50 ◀

İnsan

Kayıpla Baş Etmede Kelimelerin
İyileştirici Gücü

52 ◀

Spor

2026 Dünya Kupası

56 ◀

Tarih

Denizde Yazılan Sadakat

58 ◀

Tarihin Arka Sokağı

Ridaniye: Osmanlı'nın Mısır'a
Açılan Kapısı

62 ◀

Unutulmayan Kahramanlar

Eren Bülbül ve Ferhat Gedik

63 ◀

Şiir

Şanlı Zaferler Ayı



DEGER



CESARETLE YAZILAN ZAFERLER

Merhaba Değerli Okurlar,

Değer dergimizin Ağustos sayısında toplumları ayakta tutan temel erdemlerden biri olan cesaret değerini ele alıyoruz. Cesaret, sorumluluk bilinciyle hareket ederek, zorluklar karşısında doğru olanı yapabilme ve kararlı bir duruş sergileyebilme iradesidir. Milletlerin tarih sahnesindeki varlığı, sahip oldukları maddi imkânların ötesinde inançları, idealleri ve ortak değerleriyle şekillenir. Ağustos ayında kazanılan büyük zaferler de cesaretin milletimizin karakterindeki köklü yerini açıkça ortaya koymaktadır.

26 Ağustos 1071 tarihinde kazanılan Malazgirt Zaferi, Anadolu'nun siyasi, toplumsal ve kültürel geleceğini belirleyen tarihi bir başlangıç olmuştur. Bu tarihi başarı Sultan Alparslan'ın güçlü liderliği, stratejik öngörüsü ve ortak hedef etrafında kenetlenen ordunun kararlı iradesiyle kazanılmıştır. Malazgirt'te sergilenen cesaret, milletimize Anadolu'nun kapılarını açmış, bu topraklarda adalet, dayanışma ve medeniyet anlayışıyla şekillenen yeni bir dönemin temelini oluşturmuştur.

Malazgirt'ten asırlar sonra yine bir 26 Ağustos sabahında başlayan Büyük Taarruz, milletimizin bağımsız yaşama iradesini bütün dünyaya gösteren tarihi bir mücadele olmuştur. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Başkomutanlığında yürütülen harekât, 30 Ağustos 1922'de kesin zaferle sonuçlanmış ve işgal altındaki vatan topraklarının kurtuluşu tarihi bir zaferle taçlandırılmıştır. Bu zafer, Türk milletinin en ağır şartlar altında dahi umudunu, birlik duygusunu ve mücadele azmini koruyabildiğinin güçlü bir göstergesidir.

Malazgirt Zaferi ile Başkomutanlık Meydan Muharebesi arasında geçen yüzyıllar milletimizin cesaret anlayışında köklü bir devamlılık bulunduğunu göstermektedir. Bu anlayış; sorumluluk üstlenmeyi, doğru zamanda doğru kararı vermeyi ve milletin

geleceği uğruna fedakârlıkta bulunmayı ifade etmektedir. Tarihimizde iz bırakan kahramanlar; cesareti akıl, feraset ve yüksek ahlakla bütünleştirerek gelecek nesillere örnek olmuşlardır.

Bugün bizlere düşen görev, zaferlerle şekillenen bu tarihi mirası doğru biçimde anlamak ve taşıdığı değerleri çalışma hayatımıza yansıtmaktır. Tarihten devraldığımız cesaret anlayışı kamu hizmetlerinin birçok alanında olduğu gibi kurumlarımızda çalışan personelimizin meslek hayatında da karşılık bulmaktadır. Türk ceza infaz personeli için cesaret; kriz anlarında soğukkanlılığı korumak, hukukun çizdiği sınırlar içinde kararlı davranmak, insan onurunu gözeterek güvenliği sağlamak ve her şart altında adaletin gereğini yerine getirmektir. Personelimiz; özverisi, disiplinli çalışma anlayışı ve yüksek sorumluluk bilinciyle adalet hizmetlerinin kesintisiz yürütülmesine önemli katkılar sunmaktadır.

Ayrıca bu ay içerisinde âlemlere rahmet olarak gönderilen Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) dünyayı teşrifini müjdeleyen Mevlid Kandili'ni de idrak etmenin manevi huzurunu yaşadık. Resûl-i Ekrem'in insanlığa rehberlik eden yüce ahlakını, adalet anlayışını ve merhametini yeniden hatırlamak, cesaret ve sorumluluk bilincimizi manevi değerlerimizle pekiştirmek adına büyük bir fırsat olan mübarek Mevlid Kandili'nin tüm insanlığa huzur, bereket ve hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle Malazgirt Zaferi'nin yıl dönümünü ve 30 Ağustos Zafer Bayramı'nı kutluyor, başta Sultan Alparslan ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk ile silah arkadaşları olmak üzere vatanımızın bağımsızlığı ve milletimizin istikbali uğruna mücadele eden aziz şehitlerimizi ve ebediyete irtihal eden kahraman gazilerimizi rahmet, minnet ve saygıyla anıyorum.



Ümit ÇETİNER
İnfaz ve Koruma Memuru

30 Ağustos

BİR MİLLETİN YENİDEN AYAĞA KALKTIĞI

Gün



Bazı tarihler takvim yapraklarından koparılıp bir milletin hafızasına işlenir. 30 Ağustos 1922 tarihi, Türk milletinin bağımsızlık mücadelesinin zaferle taçlandığı önemli bir tarihtir. Birinci Dünya Savaşı'nın ardından Anadolu'nun işgale uğraması, Türk milletinin varlığını ve bağımsızlığını tehdit eden karanlık bir dönemin başlangıcıdır. Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde başlayan Millî Mücadele, bir milletin hür yaşama hakkını savunduğu büyük bir varoluş mücadelesidir. Ve bu mücadele 30 Ağustos tarihindeki büyük zaferle nihayete ermiştir.

26 Ağustos'tan 30 Ağustos'a

26 Ağustos 1922 sabahı başlayan Büyük Taarruz, Türk ordusunun işgal kuvvetlerine karşı başlattığı büyük harekâtın dönüm noktası olmuştur. Günler süren çetin mücadeleden sonra, 30 Ağustos'ta kazanılan Başkomutanlık Meydan Muharebesi, savaşın seyrini kesin biçimde değiştirmiştir. 30 Ağustos'u yalnızca askerî bir başarı olarak değerlendirmek, bu büyük zaferin anlamını eksik bırakır. Çünkü o

“

30 Ağustos Zafer Bayramı, milletin bağımsızlık ve özgürlük iradesinin tarih önünde bir kez daha tescillendiği, Millî Mücadele'nin zaferle taçlandığı kutlu gündür. Gazi Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde kazanılan Büyük Taarruz ve Başkomutanlık Meydan Muharebesi, vatanın bütünlüğünden ve milletin bağımsızlığından asla vazgeçilme-yeceğinin en güçlü ifadesidir.

gün kazanılan şey yalnızca bir meydan muharebesi değildir. O gün bir milletin geleceği kazanılmıştır.

Cephede mücadele eden askerlerin yanı sıra, cephe gerisinde varını yoğunu ortaya koyan kadınlar, gençler, yaşlılar ve çocuklar da bu büyük mücadelenin bir parçası olmuşlardır. Kimi elindeki son yiyeceği askere ulaştırmış kimi kağınsıyla cepheye taşımış kimi evladını cepheye uğurlamıştır.

Zaferin Ardındaki Asıl Güç

30 Ağustos'un üzerinden yıllar geçti. Dünyanın şartları değişti, şehirler büyüdü, teknoloji hayatımızın her alanına girdi. Fakat bu tarihin bize anlattığı temel gerçek değişmedi:

Bir millet, ortak bir amaç etrafında kenetlendiğinde en zor şartların bile üstesinden gelebilir.

Zaferin asıl anlamı yalnızca geçmişte kazanılmış bir savaşta değil bağımsızlığın, dayanışmanın ve sorumluluk duygusunun gelecek nesillere aktarılmasında saklıdır.

Bu nedenle 30 Ağustos, geçmişti hatırladığımız kadar geleceğe baktığımız bir gündür.

Bir Zaferden Daha Fazlası

Bugün 30 Ağustos'u kutlarken başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere Millî Mücadele'nin bütün kahramanlarını saygı ve minnetle anıyoruz. Çünkü onların bize bıraktığı en büyük miras yalnızca kazanılmış bir savaş değil bağımsızlık düşüncesi, vatan sevgisi ve zor zamanlarda birlikte hareket edebilme iradesidir.

30 Ağustos, bize her yıl aynı soruyu yeniden hatırlatır: Bize bırakılan bu büyük mirası geleceğe nasıl taşıyacağız?

Belki de zaferleri kalıcı kılan asıl şey onları yalnızca kutlamak değil taşıdıkları değerleri hayatın içinde yaşatmaktır. Bugün sahip olduğumuz özgürlüklerin kıymetini bilmek, birbirimize karşı sorumluluklarımızı unutmamak ve ülkemizin geleceğine katkı sunmak 30 Ağustos'un ruhunu yaşatmanın en anlamlı yollarından biridir. Çünkü 30 Ağustos 1922'de kazanılan zafer, yalnızca dünün hikâyesi değildir. O zafer, bugünümüzün temeli ve yarınlara bırakacağımız en değerli miraslardan biridir.

Başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, vatanın bağımsızlığı uğruna mücadele eden tüm kahramanlarımızı rahmet, minnet ve saygıyla anıyoruz.

30 Ağustos Zafer Bayramı kutlu olsun.



İLAHİ HAKİKATLERDEN MİLLİ DESTANLARA UZANAN CESARET VE İMAN KÖPRÜSÜ

İnsan, var olduğu günden beri hayatın fırtınaları karşısında sığınabileceği güvenli bir liman ve kendisine güç verecek sağlam bir dayanak aramıştır. Modern hayat, belirsizlikleri ve kaygıları artırırken İslam, insana iman gibi güçlü bir sığınak sunar. İman ile cesaret birbirini besleyen iki temel değerdir. Allah’a duyulan samimi güven, insanın yüreğindeki dünyevi korkuları azaltır, onu beşerî baskıların karşısında şahsiyetini koruyan özgür ve vakur bir insana dönüştürür.

İslam düşüncesinde cesaret; ölçüsüz gözü karalıktan ve şuursuz atılganlıktan uzak, hakikati savunmayı, adaleti ayakta tutmayı ve doğru

bildiği yolda kararlılıkla yürümeyi esas alan bir erdemdir. Bu erdem öfke ile korku arasında kurulan ahlaki dengenin sonucudur. İman, insana hem iç dünyasında direnç kazandırır hem de davranışlarına istikamet verir.

Kur’an-ı Kerim ve sünnetin ortaya koyduğu ölçüler çerçevesinde iman ile cesaret arasındaki bağ üç temel esas üzerinde yükselir.

Tevekkül

İnsan, kâinatın mutlak yaratıcısına güvenip dayandığında hiçbir beşerî gücün sağlayamayacağı bir manevi destek hisseder. Kur’an’ın hak ile batılı ayıran ölçülerini hayatının

merkezine alan mümin, yapay otoritelerin ve geçici tehditlerin karşısında iradesini korur. Kalbini sonsuz kudret sahibine bağlayan insan fani korkuların önünde eğilmez, sorumluluğunu bilerek metanetle hareket eder.

“Allah size yardım ederse sizi yenecek hiç kimse yoktur. Eğer sizi yardımsız bırakırsa O’ndan sonra size kim yardım edebilir? Müminler Allah’a güvenip dayansınlar.” (Âl-i İmrân, 3/160)

Hakkı Söyleme Cesareti

İmanın davranışlara yansıyan en güçlü yönlerinden biri, zor zamanlarda hakikati savunabilmektir.



Sahabe döneminden itibaren inancını açık biçimde yaşamak, zulmün karşısında adaleti dile getirmek ve haksızlığa sessiz kalmamak imanın somut göstergeleri arasında kabul edilmiştir.

Tevekkül ve Metanet

Sıkıntılar, musibetler ve beklenmedik imtihanlar karşısında gösterilen sabır, gerçek cesaretin temel unsurlarıdır. Tevekkül, hiçbir çaba göstermeden sonucu beklemekten uzak bir anlayıştır. Gerekli tedbirleri aldıktan ve gayreti ortaya koyduktan sonra neticeyi Allah'a bırakmaktır.

Sevr Mağarasında Tevekkül: “Üzülme Allah Bizimle Beraberdir”

Hicret sırasında müşriklerin iz sürücüleri Sevr Mağarası'nın yakınına kadar geldiğinde Hz. Ebû Bekir, kendi canından çok Peygamber Efendimizin hayatı için endişelenmişti. Tehlikenin en yakın hissedildiği anda Allah Resulü, arkadaşını sükûnetle teskin etti. Kur'an-ı Kerim bu anı “Üzülme, Allah bizimle beraberdir.” sözüyle anlatır. (Tevbe, 9/40) Bu ifade tevekkülün korkuyu yok saymak yerine onu iman ve güvenle yönetme gücü verdiğini gösterir.

Tarihin Aynasında Millî Şecaat: Çanakkale ve Millî Mücadele

Tarihimiz inançla beslenen pek çok cesaret örneğiyle doludur. Bu kahramanlığın arka planında köklü bir tarih birikimi, İslam'ın ahlaki ölçüleri, aileden alınan terbiye ve vatan sevgisi yer alır. Çanakkale'de imkânsızlıklar içinde verilen mücadele Mehmetçiğin imanını, fedakârlığını ve sarsılmaz iradesini bütün dünyaya göstermiş ve “Çanakkale Geçilmez” sözü bir milletin hafızasına kazınmıştır.

Aynı ruh, Millî Mücadele yıllarında Sakarya'dan Dumlupınar'a kadar Anadolu'nun her köşesinde kendini göstermiştir. Vatanın bağımsızlığı

“

Değerlerimizi gelecek kuşaklara aktarırken çocuklarımıza kahramanlık hikâyelerinin yanında bu kahramanlıkları doğuran iman, ahlak, sorumluluk ve karakter bilincini de kazandırmalıyız. İmanla güçlenen cesaret, insanın hem kendi hayatında hem de toplumun geleceğinde aydınlık bir yol açar.



“Sıkıntılar, musibetler ve beklenmedik imtihanlar karşısında gösterilen sabır, gerçek cesaretin temel unsurlarıdır. Tevekkül, hiçbir çaba göstermeden sonucu beklemekten uzak bir anlayıştır. Gerekli tedbirleri aldıktan ve gayreti ortaya koyduktan sonra neticeyi Allah’a bırakmaktır.

için canını ortaya koyan insanlar işgal karşısında teslimiyeti reddetmiş, milletin geleceğini cesaret, sabır ve dayanışmayla yeniden kurmuştur.

Maraş Direnişinin İlk Kıvılcımı: Sütçü İmam

Bağımsızlık iradesinin unutulmaz sembollerinden biri, 31 Ekim 1919'da Maraş'ın Uzunoluk semtinde yaşandı. İşgal kuvvetlerinin şehir halkının inanç ve mahremiyetine yönelen saldırısı karşısında Sütçü İmam'ın açtığı ateş, esarete boyun eğmeyen bir toplumun direniş iradesini temsil etti. Bu olay Maraş halkının işgale karşı örgütlenmesini hızlandırdı ve Anadolu'nun başka bölgelerinde de direnme cesaretini güçlendirdi. Sütçü İmam'ın adı; namusunu, inancını ve vatanını koruma sorumluluğunu üstlenen bir insanın kararlı duruşuyla özdeşleşti.

Cesaretin Tarihi Zirvesi: 30 Ağustos Zaferi

Ecdadımızdan miras aldığımız bağımsızlık ateşi tarihin sayfalarında kalan bir hatıra olmaktan çok toplumsal hafızamızda yaşayan bir iradedir. Bu iradenin en güçlü tezahürlerinden biri de şüphesiz 30 Ağustos 1922'de kazanılan Büyük Zafer'dir. Başkomutanlık Meydan Muharebesi'nde milletimiz, yokluk ve imkânsızlıklara rağmen imanla

beslenen bir cesaretle tarih sahnesine yeniden yön vermiştir.

Dumlupınar'da ortaya konulan kararlılık yalnızca askeri bir başarı değil aynı zamanda bir milletin bağımsızlık iradesinin sarsılmaz bir ilanıdır. Vatan toprağını savunmayı bir varlık meselesi olarak gören ecdadımız, canını ortaya koyarak esareti reddetmiş ve özgürlüğün bedelini büyük bir inançla ödemiştir.

Bu zafer, Çanakkale'de yakılan direniş ruhunun ve Milli Mücadele boyunca gösterilen azim ve fedakârlığın zirve noktasıdır. 30 Ağustos, imanla yoğrulmuş cesaretin, sabırla birleştiğinde nasıl bir dirilişe dönüşebileceğinin en açık göstergelerinden biridir.

İman Varsa Cesaret de Vardır

Sevr Mağarası'ndaki teslimiyet, Çanakkale siperlerindeki meta-net, Sütçü İmam'ın direnişi ve 30 Ağustos Zaferi'nde ortaya konulan kararlılık aynı değerler zincirinin halkalarıdır.

Değerlerimizi gelecek kuşaklara aktarırken çocuklarımıza kahramanlık hikâyelerinin yanında bu kahramanlıkları doğuran iman, ahlak, sorumluluk ve karakter bilincini de kazandırmalıyız. İmanla güçlenen cesaret, insanın hem kendi hayatında hem de toplumun geleceğinde aydınlık bir yol açar.



Mustafa GÜNAY

İnfaz ve Koruma Memuru

Kayseri 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu

ŞİİR



BİR VATAN SICAĞI

Ağustos sıcaklığında tutuşup yansa toprak,
Bu yurt Türk'ün yurdudur ve hep öyle kalacak.
Cesaret meşaledir göğe yükselen seste,
Zafer yine yeniden yazılır her nefeste.

Yıl bin yetmiş bir idi yırtıldı kara perde,
Alparslan şahlanırken Malazgirt denen yerde.
Beyaz kefen giyerek doğdu cesaret ile
Yeşerdi bu toprakta, söylendi dilden dile

Mohaç'ta gürlledi top, ovalar al boyandı,
Şehadet volkan oldu, sancak göğe dayandı.
Otlukbeli'nde yağız atlar koştu zafere,
Gülerek oynayarak atıldılar mahşere.

Yirmi altı Ağustos Kocatepe başında,
Alev alev nefesler, yürekleri ağzında
Bir millet şahlanarak bozdu bütün oyunu,
Hücum emrini duydu kurtardı öz soyunu.

Otuz Ağustos günü Dumlupınar gürlledi,
Kulaklar sağır oldu çünkü aslan kükredi.
Şehitler ak kefenle cennete uçtu bir bir,
Tarihe nam bıraktı, dillerde yalnız tekbir.

Cesaret ayıdır bu her zaferde bin filiz,
Bayrağın gölgesinde biz güçlüyüz biz biriz.
Eşsiz tarih bırakmış ecdadımız atamız,
Bir ağustos gününde yenisini yazarız.



Murat Ali KIRBIYIK
İnfaz ve Koruma Memuru

İyi Ki Varsın **EREN**

Bir Cesaretin Unutulmaz Hikâyesi

Ömür dediğimiz hakikat yalnızca geçen yılların toplamından ibaret değildir. Zira bazı hayatlar vardır ki zamanın dar kalıplarına sığmaz. Kısa sürer ama derin izler bırakır, sessiz yaşanır ama yankısı nesiller boyu sürer. Kimi isimler vardır ki bir kez anılır fakat bir milletin kalbinde ebediyete kazınır. Hain bir saldırı sonucunda şehit olan Eren Bülbül de işte böyle bir iz bırakmıştır bu milletin hafızasında. O, yalnızca bir çocuk değil yüreğinde taşıdığı cesaretle yaşının çok ötesinde bir vakarın, korkunun karşısında dimdik durabilen sarsılmaz bir iradenin timsalidir. Onu anlatmak aslında asırlardır kahramanlık destanları yazan bir milletin cesaretinin bugün de diri bugün de ayakta olduğunun en güçlü ifadesidir.

Cesaret çoğu zaman yanlış anlaşılır. Korkusuz olmak sanılır. Oysa gerçek cesaret, korkuya rağmen

doğru olanı yapabilmektir. Eren'in hikâyesi de tam olarak bu hakikatin en saf hâlidir. 11 Ağustos 2017 tarihinde şehit düşen Eren'in şehadeti hepimizin çok iyi bildiği bir gerçeği bizlere tekrardan hatırlatır: Vatan sevgisi yaşla ölçülmez. Cesaret, yıllarla değil yürekle büyür. Nitekim anonim bir sözde ifade edildiği gibi: "Cesaret, insanın korkusuna rağmen attığı adımdır." Eren'in attığı o adım da artık milletin hafızasından silinmeyecek bir izdir.

Onun "Biri de çıkıp demiyor ki Eren iyi ki varsın." sözü ise bu hikâyenin en dokunaklı tarafıdır. Bu söz, Eren'in kalabalıklar içindeki yalnızlığını haykırışıdır. İnsanoğlu devamlı takdir görmek isterken Eren bundan mahrum kalmışlığını ve yüreğindeki ızdırabı birkaç sözcükle öyle derin ve içten anlatmıştır ki şehit olduktan sonra koca bir milletin yüreğini parçalamıştır.

“Vatan sevgisi yaşla ölçülmez. Cesaret, yıllarla değil yürekle büyür. Nitekim anonim bir sözde ifade edildiği gibi: “Cesaret, insanın korkusuna rağmen attığı adımdır.” Eren'in attığı o adım da artık milletin hafızasından silinmeyecek bir izdir.



Eren, o cümleyi kurarken bir gün kendisinin bu sözlerle anılacağını bilmiyordu şüphesiz. Ama bugün o söz bir çocuğun yüreğinden çıkıp milyonların diline dolanan bir teşekkür nidası hâline gelmiştir. Artık yediden yetmişe herkes Eren'in arkasından haykırmaktadır: "İyi ki varsın Eren!"

"İyi ki varsın Eren!" demek cesarete selam durmaktır.

"İyi ki varsın Eren!" demek vatan için şehadeti göze almanın parolasıdır.

"İyi ki varsın Eren!" demek bir çocuğun yüreğinde saklı olan o büyük gücü kabul etmektir.

Eren artık sadece bir isim değildir. O, bir hatırlayışın, bir vicdanın ve bir dirilişin adıdır. Zor zamanlarda susmanın kolaylığı ile doğruyu söylemenin bedeli arasında kalan insanın pusulasıdır. Onun hikâyesi geçmişte yaşanıp bitmiş bir hatıra değil bugünümüze yön veren, yarınlara istikamet çizen bir irade çağrısıdır. Bir çocuğun yüreğinden doğan o cesaret, artık koskoca bir milletin emanetidir. Ve o emanet her daim aynı haykırıyla yankılanacaktır:

İyi ki varsın Eren!

Çünkü sen bu milletin kalbinde hiç bitmeyecek bir cesaretin adısın.





Şirin Ceren GÖMLEKSİZ
Uzman Öğretmen
Eskipazar Açık Ceza İnfaz Kurumu

GİRİŞİMCİLİĞİN İTİCİ GÜCÜ: YENİLİKÇİ CESARET

Konfor alanımızdan ayrılırken ya da alışkanlıklarımızı değiştirirken kaygı duymamız doğaldır. Yeni fırsatlar çoğu zaman bilinmeyene doğru adım atma cesareti gösterdiğimizde görünür hâle gelir. Ancak girişimcilik düşünmeden risk almak anlamına gelmez. Cesaretin sorumluluk, planlama ve kararlılıkla birleşmesi fikrin değer üreten bir girişime dönüşmesini sağlar.

İnsan, belirli bir düşünsel olgunluğa ulaştığında yaşamına anlam kazandırma arayışına yönelir. Tarih boyunca medeniyetler; sağlık, inanç, dil, beslenme ve barınma gibi temel ihtiyaçlara çözüm üretmiştir. Bir tarladan daha yüksek verim almanın yolu da yeni bir aracın geliştirilmesi de merakla başlayan denemelerin sonucudur. Bu süreçte gösterilen sabır ve yeniden deneme cesareti girişimci düşüncenin temelini oluşturur.

Kavram Olarak Girişimcilik

Geçmişte “müteşebbislik” sözüyle karşılanan girişimcilik, bugün eğitimden ekonomiye kadar pek çok alanda ele alınan bir kavramdır. Türk Dil Kurumunda girişimcilik, “girişimci olma durumu” olarak tanımlanır. Daha geniş bir bakışla girişimcilik; çevredeki ihtiyaç ve fırsatları fark etme, bunları planlı çalışmalara dönüştürme ve insan yaşamını kolaylaştıran değerler üretme becerisidir.

Girişimcilik, yenilikçilikle yakın ilişki içindedir. Yeni iş alanları ve çalışma modelleri gelişmeye katkı sağlarken yaratıcı düşüncenin toplumsal faydaya dönüşmesine de imkân verir. Bir girişimin başarısı ortaya konulan fikrin yeniliği kadar gerçek bir ihtiyaca cevap vermesine, doğru zamanda uygulanmasına ve sürdürülebilir biçimde yönetilmesine bağlıdır.



Yenilik arayışı belirsizlik içinde karar vermeyi beraberinde getirir. Başarılı girişimciler duygusal tepkilerle hareket etmek yerine veri toplamaya, seçenekleri değerlendirmeye ve riskleri yönetmeye çalışır. Zaman baskısı altında karar verirken esnek düşünmek, değişen koşullara uyum sağlamak ve gerektiğinde yön değiştirmek girişimin devamlılığı açısından belirleyicidir.

Değer Üretmenin Yolu

Bir girişimin toplumsal ve ekonomik değer üretebilmesi, hedef kitlenin beklentilerinin doğru anlaşılmasını gerektirir. Bu süreçte müşteriler, çalışanlar, yatırımcılar, tedarikçiler, kamu kurumları ve yerel çevre gibi bütün paydaşların belirlenmesi önem taşır. Girişimci, bu paydaşların ihtiyaçlarını ve sürece hangi aşamada katılacaklarını gerçekçi biçimde planlamalıdır.

Başarılı girişimciler duygusal tepkilerle hareket etmek yerine veri toplamaya, seçenekleri değerlendirmeye ve riskleri yönetmeye çalışır. Zaman baskısı altında karar verirken esnek düşünebilmek, değişen koşullara uyum sağlamak ve gerektiğinde yön değiştirmek girişimin devamlılığı açısından belirleyicidir.

Girişimcilik Öğretilbilir mi?

Girişimcilik, belirli bir diploma ya da eğitim kademesiyle sınırlandırılmaz. Örgün eğitim imkânı sınırlı olduğu hâlde başarılı girişimler kuran pek çok kişi bulunmaktadır. Bununla birlikte eğitim; fikri geliş-

tirme, iş planı hazırlama, finansal kaynakları yönetme, iletişim kurma ve krizlerle başa çıkma konularında önemli bir rehberdir.

Girişimcilik eğitimi, potansiyel taşıyan fikirlerin eyleme dönüşmesini kolaylaştırır. Eğitim sayesinde birey, karşılaştığı sorunu daha geniş bir çerçevede değerlendirmeyi, pazar koşullarını incelemeyi ve yaptığı hatalardan sistemli biçimde ders çıkarmayı öğrenir. Böylece girişimcilik tesadüflere bırakılan bir çabadan planlı ve ölçülebilir bir sürece dönüşür.

Girişimci Kimliği: Yatkınlık mı Eğitim mi?

Girişimci davranışın oluşumunda kişilik özellikleri, aile çevresi, eğitim ve yaşam deneyimleri birlikte rol oynar. Başarma isteği, içsel kontrol odağı, belirsizliğe dayanıklılık, yeniliklere açıklık, özgüven ve ölçülü risk alma eğilimi bu alanda öne çıkan özelliklerdir. Ancak bu özelliklerin varlığı tek başına başarıyı güvence altına almaz. Sorumluluk bilincinden uzak cesaret düşüncesiz risklere

“

Girişimcilik becerileri erken yaşlardan itibaren desteklenebilir. Çocukların merak etmesi, soru sorması, çözüm üretmesi, karar vermesi ve sorumluluk alması bu gelişimin temel basamaklarıdır. Okul öncesi dönemde güçlü olan keşfetme isteği, uygun ortam sağlanmadığında ilerleyen yıllarda zayıflayabilir. Bu nedenle aile ile okulun birbiriyle uyumlu biçimde hareket etmesi gerekir.





yol açabilir. Risk almaktan tümüyle kaçınan bir sorumluluk anlayışı ise yeniliği engelleyebilir. Eğitim, bireye hatadan korkmadan deneme yapmayı, sonuçları değerlendirmeyi ve kararlarının sorumluluğunu üstlenmeyi öğretir. Araştırmalar da nitelikli girişimcilik eğitiminin yenilikçilik, risk yönetimi, başarıma isteği ve girişimcilik eğilimi üzerinde olumlu etkiler oluşturabildiğini göstermektedir.

Girişimci Bir Birey Nasıl Yetiştirilir?

Girişimcilik becerileri erken yaşlardan itibaren desteklenebilir. Çocukların merak etmesi, soru sorması, çözüm üretmesi, karar vermesi ve sorumluluk alması bu gelişimin temel basamaklarıdır. Okul öncesi dönemde güçlü olan keşfetme isteği, uygun ortam sağlanmadığında ilerleyen yıllarda zayıflayabilir. Bu nedenle aile ile okulun birbiriyle uyumlu biçimde hareket etmesi gerekir.

Okulda Neler Yapılabilir?

- **Proje tabanlı öğrenme:** Öğrencilerin gerçek yaşamdan bir sorunu belirleyip çözüm geliştirdiği çalışmalara yer verilmelidir.

- **Disiplinler arası etkinlikler:** Fen, sosyal bilgiler, matematik, teknoloji ve sanat dersleri ortak projelerle desteklenmeli, öğrencilerin farklı bilgi alanları arasında bağ kurması sağlanmalıdır.

- **Rol model buluşmaları:** Yerel gi-

rişimciler, esnaf, üreticiler ve sosyal girişimciler okula davet edilerek deneyimlerini öğrencilerle paylaşmalıdır.

- **Hata yapmaya güvenli alan açma:** Başarısızlığın öğrenme sürecinin bir parçası olarak görüldüğü, öğrencinin denemekten çekinmediği bir sınıf ortamı oluşturulmalıdır.

- **Kulüp ve atölye çalışmaları:** Sosyal girişimcilik, tasarım, kodlama ve robotik gibi alanlarda çalışmalar düzenlenerek takım çalışması, iletişim ve problem çözme becerileri geliştirilmelidir.

Evde Nelere Dikkat Edilebilir?

Aile, çocuğun öz yeterlilik duygusunun ve karar alma cesaretinin şekillendiği ilk çevredir. Günlük yaşamın içindeki küçük uygulamalar girişimci düşüncenin gelişmesine güçlü katkı sunabilir.

- **Özerklik ve sorumluluk:** Çocuğa yaşına uygun seçimler yapma imkânı verilmeli; oda düzeni, alışveriş listesi hazırlama ve ev işlerine katılma gibi sorumluluklar üstlenmesi desteklenmelidir.

- **Finansal okuryazarlık:** Harçlık yönetimi, tasarruf, bütçe ve birikim kavramları; kumbara, alışveriş ve küçük planlama çalışmalarıyla öğretilmelidir.

- **Sorgulamayı teşvik etme:** “Bu sorunu nasıl çözerdin?” ya da “Bu ürünü nasıl geliştirebildirdin?” gibi açık uçlu sorularla çocuğun merakı

ve eleştirel düşünmesi desteklenmelidir.

- **Aşırı koruyuculuktan kaçınma:** Çocuğun kontrollü riskler almasına, karşılaştığı güçlükler için çözüm aramasına ve deneyimlerinden sonuç çıkarmasına fırsat verilmelidir.

- **Ebeveynlerin rol model olması:** Aileler çalışma hayatına, üretime ve sorun çözmeye ilişkin deneyimlerini çocuğun yaşına uygun bir dille paylaşmalıdır.

İnsanın kendi yaşamını bilinçli, üretken ve erdemli biçimde kurması da güçlü bir girişimcilik örneğidir. Bir çocukta ne kadar yüksek potansiyel bulunursa bulunsun, bu potansiyelin gelişmesi için güven, fırsat ve rehberlik gerekir. Aile ve okulun temel sorumluluğu, çocuğun merakını besleyen, denemesine, yanılmasına ve yeniden başlamasına imkân veren verimli bir ortam oluşturmaktır.

Kaynaklar

1. Aydın, E. (2020). Girişimcilik Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin Girişimci Kişilik Özellikleri ve Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişki: Batı Karadeniz Bölgesi Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama (Doktora tezi). Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
2. Şen, E. ve Aslan, İ. (2017). Girişimci kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimi üzerine etkisi. International Journal of Social and Humanities Sciences Research, 4(15), 1847-1855. doi:10.26450/jshsr.284
3. Çeltekt, E. E., Özcan, B., Sönmez, N. ve Kırım, B. (2018). Girişimci kişilik özelliklerinin ve girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğilimine etkisi: Kocaeli Üniversitesi örneği. Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi, 37-54. doi:10.18092/ulikidince.354698
4. Bozkurt, Ö. Girişimcilik eğitiminde kişilik özelliklerinin önemi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü



Tuba ELİBOL

Öğretmen

Küçükçekmece Denetimli Serbestlik Müdürlüğü

ETİMOLOJİ

SÖZÜN AĞIRLIĞI

**“Söz ola kese savaşı,
söz ola kestire başı.
Söz ola ağulu aşı
bal ile yağ ede bir söz.”**

Yunus Emre’nin yedi asır önce söylediği bu dizeler, sözün insanı yücelten ya da felakete sürükleyen görünmez gücünü etkileyici biçimde anlatır. Tarih boyunca savaşlar silahlarla yürütülmüş, barışın kapısını ise çoğu zaman söz açmıştır.

Eski Türkçede “söz” kelimesi, söylemek ve bildirmek anlamları taşıyan “sö-” fiiliyle ilişkilendirilir. Zaman içinde söylenen düşüncenin ötesine geçerek haber, öğüt, emir, hüküm, vaat ve ahit gibi anlamları da bünyesinde toplamıştır. Bu nedenle eski metinlerde bir kişinin sözü, onun itibarı ve şahsiyetiyle birlikte değerlendirilirdi. Yazılı hukukun sınırlı olduğu dönemlerde insanlar birbirini verdiği sözle tanırdı. “Er sözü” denildiğinde geri dönülmesi düşünülmeyen bir ahit anlaşılırdı. Kültürümüzde yiğitliğin ölçülerinden biri, verilen sözün arkasında durabilme gücüydü.

Söz; aile yaşamından arkadaşlığa, yönetimden ticarete kadar insan

ilişkilerinin temel unsurlarındandır. Yusuf Has Hacib, Kutadgu Bilig’de insanı yücelten özellikleri anlatırken ölçülü konuşmayı aklın ve erdemin göstergeleri arasında sayar. Düşünülmeden söylenen söz, sahibini küçültürken yerinde ve zamanında söylenen söz insanın değerini artırır.

Yunus Emre hikmeti, Hacı Bektaş Veli ise ahlakı söz üzerinden anlatmıştır. Hacı Bektaş Veli’nin “Eline, beline, diline sahip ol.” öğütünde dile özel bir yer verilmesi son derece anlamlıdır. İnsan için dil, kimi zaman en keskin silah kimi zaman da en sağlam köprüdür. Ağızdan çıkan bir söz gönlü onarabilir, yıllarca kurulan bir bağı da bir anda zedeleyebilir.

İngilizcedeki “word” kelimesi çoğunlukla “kelime” karşılığında kullanılırken Türkçedeki “söz” daha geniş bir anlam alanına sahiptir. Söz vermek, söz geçirmek, söz sahibi olmak, söz dinlemek, söz kesmek ve sözünde durmak gibi deyimler, bu kavramın ahlak, hukuk, toplumsal düzen ve güvenle kurduğu güçlü bağı gösterir.

Tarihi Katmanlarda Söz

Bilinen en eski yazılı kaynaklarımızdan Orhun Yazıtları’nda söz kavramı “sab” biçimiyle karşımıza çıkar. Kül Tigin Yazıtı’nda yer alan ve “Taş diktirdim, gönlümdeki sözümü yazdırdım.” anlamına gelen ifade insanın düşüncesini kalıcı kılma arzusunun ne kadar eskiye dayandığını gösterir.

“Sab” ile aynı kökten türeyen “sab-çı” kelimesi, sözcü ve elçi anlamlarında kullanılmıştır. Zamanla “sav” biçimine dönüşen kelime, günlük dildeki yerini büyük ölçüde “söz”e bırakmış, bugün iddia ve tez anlamlarıyla yaşamaya devam etmiştir. İlk yazılı metinlerimizde söz havaya bırakılmamış taşa kazınmıştır. Çünkü unutulmaması gereken düşünce kalıcı bir yüzeye emanet edilmiştir.

Taş zamana karşı direnir söz ise insanın hafızasında, vicdanında ve ilişkilerinde daha derin izler bırakır. Bu nedenle söz söylemek düşüncüyü dile getirmenin ötesinde bir sorumluluk taşır. Sözün ağırlığı sesin yüksekliğinden çok taşıdığı anlamda, verdiği güvende ve doğurduğu sonuçta ortaya çıkar.

Kaynak: Etimoloji Türkçe. (t.y.). “Söz” kelimesinin kökeni.

Erişim tarihi: 25 Haziran 2026



Seda Nur ALTAN
Sağlık Memuru
Karabük T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu



YAZ AYLARINDA EN SIK YAPILAN SAĞLIK HATALARI

Yaz mevsimi tatil, seyahat ve açık hava etkinlikleriyle günlük yaşamın hareketlendiği bir dönemdir. Hava sıcaklığının yükselmesi, sıvı kaybı, sıcak çarpması, güneş yanıkları, besin zehirlenmeleri ve kene teması gibi sağlık risklerini artırabilir. Bu dönemde görülen pek çok rahatsızlık günlük yaşamda alınacak basit ve etkili önlemlerle engellenebilir. Yaz aylarında sık karşılaşılan sağlık hataları ile korunma yollarını şu başlıklar altında ele alabiliriz:

Su İçmek İçin Susamayı Beklemek



Sıcak havalarda terleme arttıkça vücut su ve mineral kaybeder. Susama hissinin beklemek özellikle çocuklarda, yaşlılarda ve kronik hastalığı bulunan kişilerde yetersiz

sıvı alımına yol açabilir. Baş ağrısı, halsizlik, dikkat azalması, baş dönmesi ve idrar renginin koyulaşması sıvı kaybının belirtileri arasında yer alabilir. Gün boyunca düzenli aralıklarla su içilmelidir. Kalp, böbrek veya başka bir kronik hastalığı bulunan kişiler sıvı tüketimi konusunda hekimlerinin önerisine uymalıdır.



Güneşin Etkilerini Hafife Almak

Güneşe uzun süre korunmasız maruz kalmak; güneş yanığı, sıcak çarpması ve cilt lekelerine yol açabilir, uzun vadede ise cilt kanseri riskini artırabilir. Güneş ışınlarının etkili olduğu saatlerde açık alanda uzun süre kalmaktan kaçınılmalı,

açık renkli ve ince giysiler, şapka, güneş gözlüğü ve uygun koruma faktörlü güneş kremi kullanılmalıdır. Güneş kremi dışarı çıkmadan önce sürülmeli, terleme ve suyla temas sonrasında yenilenmelidir.



Açıkta Beklemiş Gıdaları Tüketmek

Yüksek sıcaklık, mikroorganizmaların gıdalarda daha hızlı çoğalmasına elverişli bir ortam oluşturur. Piknikte, açıkta büfede veya uzun yolculuklarda uygun sıcaklıkta saklanmayan yiyecekler gıda zehirlenmesine neden olabilir. Et, tavuk, balık, süt ürünleri, yumurtalı ve mayonezli yiyecekler soğuk zincir korunarak muhafaza edilmelidir. Bir gıdanın kokusunun ve görünümünün

nün normal olması güvenli olduğu anlamına gelmez.



Klimayı Yanlış Kullanmak

Klima, sıcak havalarda ortamı serinletirken hatalı kullanım çeşitli yakınmalara zemin hazırlayabilir. Ortamın gereğinden fazla soğutulması, hava akımının doğrudan kişiye yöneltilmesi ve bakımı yapılmamış cihazların kullanılması; göz ve boğaz kuruluğu, kas tutulması, alerjik yakınmalar ve solunum yolu şikâyetlerini artırabilir. Klima filtreleri düzenli olarak temizlenmeli, ortam sık sık havalandırılmalı ve iç ortam sıcaklığı ani ısı değişimine yol açmayacak biçimde ayarlanmalıdır.



Fiziksel Aktiviteyi Günün En Sıcak Saatlerinde Yapmak

Yürüyüş, koşu ve diğer egzersizler sağlık açısından yararlıdır ancak aşırı sıcak saatlerde yapılan yoğun fiziksel aktivite sıvı kaybı ve sıcak çarpması riskini yükseltebilir. Spor için sabahın erken saatleri veya akşam serinliği tercih edilmeli, egzersiz öncesinde ve sonrasında yeterli su içilmelidir. Baş dönmesi, bulantı, aşırı yorgunluk, bilinç bulanıklığı gibi belirtilerde etkinlik durdurulmalı ve tıbbi yardım alınmalıdır.



Çocukların, Yaşlıların ve Kronik Hastaların Daha Fazla Etkilendiğini Gözden Kaçırmak

Çocuklar oyun sırasında su içmeyi unutabilir, yaşlılarda ise susama hissi azalabilir. Kalp, böbrek, akciğer hastalığı veya diyabeti bulunan kişiler de sıcak havalardan daha fazla etkilenebilir. Bu grupların sıvı tüketimi ve genel durumu yakından izlenmeli, güneş altında uzun süre kalmaları engellenmelidir. Çocuklar, yaşlılar, engelliler ve evcil hayvanlar park hâlindeki araçlarda



hiçbir koşulda bırakılmamalıdır.

Tatilde İlaç Kullanımını ve Sağlık Planını Aksatmak

Seyahat hazırlığında sağlık gereksinimleri göz ardı edilmemelidir. Düzenli ilaç kullanan kişiler, yolculuk süresini de dikkate alarak yanlarında yeterli miktarda ilaç bulundurmalı, ilaçların saklama koşullarına uymalı ve reçete ya da sağlık bilgilerini yanında taşımalıdır. Tedavinin aksatılması özellikle kronik hastalığı bulunan kişilerde ciddi sağlık sorunlarına yol açabilir.



Kene Temasına Karşı Önlem Almamak

Tarla, bağ, bahçe, orman ve piknik alanlarına giderken açık renkli, uzun kollu kıyafetler giyilmeli, pantolon paçaları çorabın içine yerleştirilmelidir. Eve dönüldüğünde kol-tuk altları, kulak arkaları, saçlı deri, diz arkaları ve kasık bölgesi dâhil olmak üzere vücut dikkatle kontrol edilmelidir. Vücuda tutunmuş kene çıplak elle ezilmemeli, üzerine kimyasal madde dökülmemeli ve yakılmamalıdır. Kene, uygun yöntemle gecikmeden çıkarılmalı, kişi bunu güvenli biçimde yapamıyorsa sağlık kuruluşuna başvurmalıdır. Temasın ardından ateş, halsizlik, baş ağrısı, kas ağrısı, bulantı veya kanama gibi belirtiler gelişirse vakit kaybetmeden tıbbi yardım alınmalıdır.

Değerli Okurlar, yaz aylarında ortaya çıkan sağlık sorunlarının önemli bir bölümü bilinçli davranışlarla önlenebilir. Vücudun verdiği uyarıları dikkate almak, düzenli su tüketmek, güneşten korunmak, gıda güvenliğine özen göstermek ve riskli grupları yakından izlemek sağlıklı bir yaz dönemi geçirmenin temel adımlarıdır. Küçük görünen tedbirler, sağlığın ve yaşam kalitesinin korunmasında güçlü bir etki oluşturur.

Kaynaklar

- 1.T.C. Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü
- 2.Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Heat and Health / Heatwaves: How to Stay Cool



Ezgi ÖRNEK

Psikolog

Kavak S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu

NEDEN HERKES GİBİ DAVRANIYORUZ?

Grup Baskısının Görünmeyen Etkileri

Sosyal bir varlık olan insan için başkalarıyla iletişim kurmak ve ilişki geliştirmek temel gereksinimler arasındadır. İnsanların birbirine duyduğu ihtiyaç, farklı büyüklükte grupların oluşmasına zemin hazırlar. Toplum içinde bireyler çeşitli sosyal, ekonomik ve kültürel gruplarda yer alır. Üniversite öğrencileri, spor takımları, aynı mahallede yaşayanlar ya da aynı spor salonuna giden kişiler kendi çevrelerinde birer grup oluşturur.

Başkalarıyla aynı ortamda bulunmak bile davranışlarımızı etkileyebilir. Bir futbol maçında tribündeki herkesin ayağa kalkıp tezahürat yapması kişide bu coşkuya katılma isteği uyandırır. Bir düğünde çevresindeki insanların eğlendiğini gören kişi de kendisini kısa süre içinde oyunun ya da halayın içinde bulabilir. Bu ortak deneyimler insanları birbirine yaklaştırır ve aidiyet duygusunu güçlendirir.

Birey; grubun bir parçası olduğunu hissetmek, değer verdiği kişilerin onayını almak, ortak bir düşüncede buluşmak ya da aynı hedefe

yönelmek amacıyla grup kurallarına uyabilir. Çoğu insan, kendini ait hissettiği çevrede sevilme ve saygı görmek ister. Bu nedenle topluluk içindeki konumunu korumaya çalışır. Dışlanma kaygısı arttığında ise grubun beklentilerini benimsemeye başlayabilir.

Örneğin, lise çağındaki bir genç, arkadaşları arasında kabul görmek için hoşuna gitmeyen bir giyim tarzını benimseyebilir. Zamanla kendi tutum ve davranışlarını farkında olarak ya da olmadan değiştirebilir. İçinde bulunduğu çevrenin kararlarını daha önemli görüp kendi düşüncelerini geri plana atması da mümkündür. Sevdiği bir sanatçının önerdiği ürünü satın alması veya saç modelini ona benzetmesi bu etkinin günlük yaşamdaki örneklerindendir. İşte kişinin davranışlarını çevresindeki insanların görüş ve beklentilerine göre değiştirmesi “sosyal etki” olarak adlandırılır.

“

Sosyal etki ve uyma davranışı günlük yaşamın doğal bir parçasıdır. Ancak bu etkinin yoğunlaşması, bireyin kendi düşüncelerini ve duygularını geri plana itmesine yol açabilir. Kişinin kendi değerlerinin ve fikirlerinin farkında olması bu noktada büyük önem taşır. Sosyal etki bir süre sonra grup baskısına dönüşebilir, kişi istemediği hâlde başkalarının beklentilerine göre hareket edebilir.

Asch Deneyi: Çoğunluğun Gücü

Psikolog Solomon Asch, sosyal etkiyi ve çoğunluğa uyma davranışını incelemek amacıyla dikkat çekici bir deney gerçekleştirmiştir. Katılımcılar küçük gruplara ayrılmış, her grupta araştırmaya katılan bir kişi bulunurken diğer kişiler araştırma ekibiyle iş birliği yapan görevlilerden oluşmuştur. Gruba bir standart çizgi ile farklı uzunluklarda üç karşılaştırma çizgisi gösterilmiş ve standart çizgiyle eşit uzunluktaki çizginin belirlenmesi istenmiştir.

Görev oldukça kolaydır ve doğru cevap açıkça görülmektedir. İlk turlarda herkes doğru yanıt vermiş sonraki turlarda ise araştırma ekibiyle iş birliği yapan kişiler önceden belirlenen yanlış cevabı söylemiştir. Gerçek katılımcı, kendi gözlemiyle çoğunluğun yanıtı arasında seçim yapmak zorunda kalmıştır. Deney sonucunda katılımcıların yüzde 75'i en az bir turda çoğunluğa uymuş, yanlış cevap verilen kritik denemelerde çoğunluğa uyma oranı yaklaşık yüzde 32 olarak belirlenmiştir.

Bu sonuç, insanlar birbirini tanıma- sa ve doğru cevap belirgin olsa bile çoğunluğa karşı çıkmanın zorla- şabildiğini göstermektedir. Katılımcıların bir bölümü farklı cevap veren tek kişi olarak görünmekten çekinmiş ve grubun yanlış yanıtını tekrarlamıştır.

Grup Baskısıyla Nasıl Başa Çıkılır?

Sosyal etki ve uyma davranışı günlük yaşamın doğal bir parçasıdır. Ancak bu etkinin yoğunlaşması, bireyin kendi düşüncelerini ve duygularını geri plana itmesine yol açabilir. Kişinin kendi değerlerinin ve fikirlerinin farkında olması bu noktada büyük önem taşır. Sosyal etki bir süre sonra grup baskısına dönüşebilir, kişi istemediği hâlde başkalarının beklentilerine göre hareket edebilir. Böyle bir durumda düşünme ve karar verme sorum-

luluğu farkında olmadan gruba bırakılır.

Her insan kendi davranışlarından sorumludur ve farklı bir tutum seçme hakkına sahiptir. Uyum sağlama ihtiyacı ile kişisel değerleri koruma arasında sağlıklı bir denge kurulmalıdır. Baskı hissedildiğinde aceleyle gruba uymak yerine kararın olası sonuçlarını değerlendirmek yararlı olur. Bu değerlendirme sırasında şu sorular yol gösterici olabilir:

- Grubun isteği ya da kararı sizin isteklerinizle ne ölçüde örtüşüyor?
- Tek başınıza olsaydınız aynı kararı verir miydiniz?
- Bu karar kısa ve uzun vadede hangi olumlu ya da olumsuz sonuçlara yol açabilir?

Bu sorular kararın gerçekten size ait olup olmadığını anlamana yardımcı olur. Grup baskısıyla başa çıkabilmek için aşağıdaki düşünceleri benimsemek de kişisel sınırları korumayı kolaylaştırır:

• Farklı görüşlerimi uygun bir ortamda ve saygılı biçimde ifade edebilirim.

• Başkalarının düşünceleri her zaman doğru olmayabilir.

• “Hayır” deme hakkım vardır.

• Bana uygun gelmeyen teklifleri geri çevirebilirim.

• Her öneriyi değerlendirebilir, uygun bulmadıklarımı reddedebilirim.

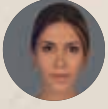
• Kararlarımı kendi değerlerime ve ihtiyaçlarıma göre verebilirim.

Bir gruba ait olmak, insanın kendini güvende ve değerli hissetmesini sağlayabilir. Bununla birlikte aidiyet uğruna kişisel sınırların göz ardı edilmesi, bireyin kendi sesinden uzaklaşmasına neden olabilir. Sağlıklı uyum; çevreyle bağ kurarken düşünme, sorgulama ve seçim yapma gücünü koruyabilmektir.

Kaynaklar

1. Cüceloğlu, D. (2017). İnsan ve Davranışı. Remzi Kitabevi
2. Aronson, E., Wilson, T. D. ve Akert, R. M. (2012). Sosyal Psikoloji. Kaknüs Yayınları





Nisa BARAÇ
Psikolog
Elazığ Çocuk Eğitimevi

HİÇBİR ŞEY YAPMAMA SANATI

Modern dünya bize önemli bir kural öğretti: Her an üretken olmalısın! Sabah yataktan kalktığımız andan gece gözlerimizi kapatana kadar görünmez bir kırbacla koşturuluyor gibiyiz. Telefonlarımız bildirimlerle titriyor, yapılacaklar listemiz hiç bitmiyor, boş zamanlarımızda bile kendimizi geliştirmek zorundaymışız gibi hissediyoruz. Dinlenirken bir podcast açıyor, spor yaparken yeni bir şey öğrenmeye çalışıyor, kişisel gelişim furçasının içinde nefessiz kalıyoruz.

En son ne zaman arkamıza yaslanıp durduk? İçimizde dolaşan düşüncelerin kara bulutlar gibi geçip gitmesine ne zaman izin verdik?



Niksen Nedir?

Hollandalıların dünyaya kazandırdığı ve son zamanlarda benim de üzerinde çokça düşündüğüm bir kavram var: Niksen. Sözcük, “hiçbir şey yapmama” hâlini ifade ediyor. Buraya kadar anlattıklarım “Bu çağda gelişmeyip ne yapacağız?” diye karşı çıkmış olabilirsiniz. Burada sözünü ettiğim durum tembellikten farklı bir anlam taşıyor.

Tembellik, yapılması gereken bir iş ortada dururken onun doğuracağı stres ve suçluluk duygusundan kaçmak için sorumluluğu ertelemektir. Bu durumda insanın zihnini kemiren bir huzursuzluk vardır. Böyle bir huzursuzluk sürerken hiçbir şey yapmamak dinlendirici olmaktan çıkar.

Niksen ise insanın kendisine izin vererek bilinçli biçimde durmasıdır. Zihin serbest bırakmak, pencereden dışarı bakmak, duvardaki bir noktaya dalmak ya da bulunduğu ortamın sessizliğini hissetmek bu deneyimin bir parçasıdır. Amaç, var olmanın hafifliğine alan açmaktır.

Zihnimiz, gün boyunca onlarca sekmesi açık kalan bir bilgisayara

benzer. Ara sıra bu sekmeleri kapatıp sistemi yeniden başlatmazsak en basit komutlarda bile zorlanmaya başlarız.

Beynimiz Durduğunda Ne Olur?

Biz fiziksel olarak durduğumuzda beynimiz bütünüyle dinlenmeye geçmez. Nörobilim araştırmaları dış uyaranlardan uzaklaşıp zihnimizi serbest bıraktığımızda beynin farklı bir çalışma düzenine geçtiğini göstermektedir.

Bu Sistem Ne İşe Yarar?

Yaratıcılığı destekler: En iyi fikirlerimizin ya da çözmekte zorlandığımız sorunların yanıtlarının hangi anlarda ortaya çıktığını düşünelim. Bu fikirler çoğu zaman bilgisayar başında yoğun biçimde uğraşırken değil duş alırken, yürürken ya da uykuya dalmadan hemen önce belirir. Zihin odağını gevşettiğinde eski ve yeni bilgiler arasında beklenmedik bağlar kurabilir.

Duygusal yükleri işlemeye yardımcı olur: Gün içinde insanlarla iletişim kurar, kimi zaman kırılır, öfkelenir ya da yoğun sorumlulukların altında yoruluruz. Zihnin yaşananları

anlamlandırmak ve duygusal yükleri düzenlemek için zamana ihtiyacı vardır. Durup soluklanmadığımızda bu yükler birikir ve zamanla kronik yorgunluğa dönüşebilir.

Tükenmişlik riskini azaltabilir: Sosyal medya akışları, mesajlar ve e-postalar gibi sürekli uyaranlar zihinsel yorgunluğu artırabilir. Niksen, kısa süreli bir zihinsel mola sağlayarak beden ve zihnin sakinleşmesine katkı sunabilir.

Nikseni Hayatıma Nasıl Katabilirim?

Bu sistemi uygulamak ilk zamanlarda zor hatta rahatsız edici gelebilir. Çünkü içinde yaşadığımız düzen boş kaldığımızda kendimizi suçlu, yetersiz ya da geride kalmış hissetmemize yol açabiliyor. Bu direnci aşmak için büyük adımlar atmak gerekmiyor, kısa molalarla başlamak yeterli.

Bugün kendinize küçük bir iyilik yapın. Bu dergiyi okumayı bitirdikten sonra yavaşça kapatın, derin bir nefes alın ve birkaç dakika boyunca hiçbir işle meşgul olmayın. Zihniniz bu sessiz aralık için size teşekkür edecektir.



Celal CEYLAN
Öğretmen
Devrek Açık Ceza İnfaz Kurumu

BOZKIRLARIN KALBİNDE YÜKSELEN YILDIZ KAZAKISTAN

Asya'nın tam kalbinde, uçsuz bucaksız bozkırların gökyüzüyle kucaklaştığı, geçmişin izlerinin modern şehirlerle iç içe geçtiği büyüleyici bir ülke uzanır: Kazakistan.

Türk dünyasının en geniş topraklarına sahip bu ülke; kadim İpek Yolu'nun mirasını, göçebe kültürünün özgür ruhunu ve çağdaş mimarinin göz alıcı eserlerini aynı potada buluşturur.

Bir yanda sonsuz gibi görünen sarı bozkırlar, diğer yanda karla kaplı Tanrı Dağları berrak göller ve etkileyici kanyonlar...

Kazakistan yalnızca doğal güzellikleriyle değil zengin tarihi, köklü gelenekleri, misafirperver insanları ve hızla gelişen şehirleriyle de ziyaretçilerine unutulmaz bir yolculuk vaat eder.





Tarihi

Kazakistan'ın tarihi binlerce yıl öncesine uzanmaktadır. Kazakistan'ın bulunduğu bölge tarih boyunca Sakalar, Hunlar, Göktürkler, Karluklar, Karahanlılar ve Kıpçaklar gibi birçok Türk topluluğuna ev sahipliği yapmıştır. Özellikle Göktürk Kağanlığı döneminde bugünkü Kazakistan toprakları, Türk kültür ve medeniyetinin gelişmesinde önemli bir merkez olmuştur.

Orta Çağ boyunca İpek Yolu üzerinde bulunan şehirler sayesinde bölge; ticaret, bilim ve kültür alanında büyük gelişmeler yaşamıştır. Türkistan, Taraz ve Otrar gibi şehirler yalnızca ticaret merkezleri değil aynı zamanda dönemin önemli eğitim ve kültür merkezleri olarak da öne çıkmıştır. Büyük Türk düşünürü Hoca Ahmet Yesevi'nin yetiştiği bu coğrafya, Türk-İslam medeniyetinin şekillenmesinde önemli rol oynamıştır.

15.yüzyılda Kerey Han ve Canibek Han önderliğinde kurulan Kazak Hanlığı, Kazak halkının siyasi birlik kazanmasını sağlamış ve ülkenin milli kimliğinin oluşmasında önemli bir dönüm noktası olmuştur. Yaklaşık üç yüz yıl boyunca varlığını sürdüren hanlık, Orta Asya'nın güçlü devletlerinden biri olarak tarih sahnesinde yer almıştır.

16.yüzyıldan itibaren Rus Çarlığı'nın bölgedeki nüfuzu giderek artmış, 19. yüzyılın ortalarında Kazak bozkırlarının tamamı Rus yönetimine girmiştir. 1917 Bolşevik Devrimi'nin ardından Sovyetler

Birliği'nin bir parçası olan Kazakistan, yaklaşık yetmiş yıl boyunca Sovyet idaresinde kalmıştır. Bu dönemde sanayileşme hız kazanırken zorunlu göçler, kolektifleştirme politikaları ve nükleer denemeler ülke tarihinde derin izler bırakmıştır. Semey bölgesinde gerçekleştirilen nükleer testler çevre ve insan sağlığı üzerinde uzun yıllar etkisini sürdüren ciddi sorunlara neden olmuştur.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla birlikte Kazakistan, 16 Aralık 1991 tarihinde bağımsızlığını ilan etmiş ve kısa sürede uluslararası alanda saygın bir konuma ulaşmıştır. Türkiye, Kazakistan'ın bağımsızlığını tanıyan ilk ülke olmuştur. Günümüzde Kazakistan, Türk Devletleri Teşkilatı'nın kurucu üyelerinden biri olarak Türk dünyasının siyasi, ekonomik ve kültürel iş birliğinde önemli bir rol üstlenmektedir.

İklimi ve Bitki Örtüsü

Kazakistan, geniş yüz ölçümü nedeniyle oldukça farklı iklim özellikleri gösterir. Ülkede sert karasal iklim hâkimdir. Kış aylarında sıcaklık birçok bölgede eksi 30 dereceye kadar düşerken yaz aylarında özellikle güney kesimlerde 35-40 dereceyi bulabilmektedir. İlkbahar ve sonbahar ise kısa ancak doğanın en canlı renklerini sunduğu dönemlerdir.

Ülkenin büyük bölümü bozkırlarla kaplıdır. Dünyanın en geniş step alanlarından biri Kazakistan'da yer almaktadır. Kuzey bölgelerinde verimli tarım arazileri bulunurken orta kesimlerde geniş otlaklar hay-

vancılığa elverişli bir yapı oluşturur. Güney ve doğu kesimlerinde yükselen Tanrı Dağları ile Altay Dağları, çam ve ladin ormanlarına ev sahipliği yapmaktadır. Bu bölgelerde çok sayıda göl, akarsu ve milli park bulunmaktadır.

Ekonomik Durumu

Kazakistan, Orta Asya'nın en güçlü ekonomilerinden biridir. Zengin petrol, doğal gaz, uranyum, kömür, bakır, altın ve krom rezervleri sayesinde dünya enerji ve madencilik sektöründe önemli bir yere sahiptir. Özellikle uranyum üretiminde dünyanın lider ülkeleri arasında yer almaktadır.

Enerji kaynaklarının yanı sıra tarım ve hayvancılık da ülke ekonomisinin temel taşları arasındadır. Geniş bozkırlar sayesinde buğday üretiminde dünyanın önde gelen ülkelerinden biri olan Kazakistan, un ihracatında da önemli bir paya sahiptir. Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık geleneksel olarak ekonomiye katkı sağlamaya devam etmektedir.

Son yıllarda ulaştırma, lojistik, finans ve teknoloji alanlarında yapılan yatırımlar sayesinde ekonomi daha da çeşitlenmiştir. Çin'in "Kuşak ve Yol Girişimi" kapsamında önemli bir transit ülke hâline gelen Kazakistan, Avrupa ile Asya arasındaki ticaret yollarının en önemli merkezlerinden biri olmayı sürdürmektedir.



Türkiye ile Siyasi ve Ekonomik İlişkileri

Türkiye ile Kazakistan arasındaki ilişkiler ortak tarih, dil ve kültür bağları üzerine kurulmuştur. Türkiye, Kazakistan'ın bağımsızlığını tanıyan ilk ülke olarak iki ülke arasındaki dostluğun temellerini atmıştır. Günümüzde karşılıklı üst düzey ziyaretler, ortak projeler ve uluslararası platformlardaki iş birlikleri ilişkilerin her geçen yıl daha

da güçlenmesini sağlamaktadır.

Ekonomik alanda iki ülke arasında ticaret hacmi sürekli artmaktadır. Türkiye; Kazakistan'a tekstil ürünleri, makine, inşaat malzemeleri, beyaz eşya ve çeşitli sanayi ürünleri ihraç ederken Kazakistan'dan petrol, doğal gaz, uranyum, bakır, demir-çelik ürünleri ve tahıl ithal etmektedir. Türk firmaları Kazakistan'da çok sayıda konut, alışveriş merkezi, havaalanı ve altyapı proje-

sini başarıyla tamamlamıştır.

Eğitim, kültür ve turizm alanlarındaki iş birlikleri de her geçen yıl gelişmektedir. Ahmet Yesevî Üniversitesi başta olmak üzere birçok akademik proje iki ülke arasındaki kültürel bağları güçlendirmektedir. Ortak tarih ve kardeşlik anlayışı sayesinde Türkiye ile Kazakistan arasındaki ilişkilerin gelecekte daha da gelişmesi beklenmektedir.

Tarihî ve Turistik Yerleri

Astana (Nur-Sultan)

Kazakistan'ın başkenti Astana, dünyanın en modern şehirlerinden biri olarak dikkat çeker. Geniş bulvarları, sıra dışı mimarisi ve geleceği yansıtan yapılarıyla ziyaretçilerine adeta bilim kurgu filmlerini anımsatan bir atmosfer sunar. Kısa sürede bozkırın ortasında yükselen bu modern şehir, ülkenin gelişiminin ve vizyonunun en önemli simgesidir.

Şehrin sembolü hâline gelen Bayterek Kulesi, Astana'nın en çok ziyaret edilen noktalarından biridir. Cam kubbesinden şehrin eşsiz manzarası izlenebilir. Han Şatır Eğlence Merkezi, Barış ve Uzlaşma Sarayı ile Hazret Sultan Cami de görülmesi gereken önemli yapılardır. Gündüz modern mimarisiyle hayran bırakan şehir, gece ışıklandırmalarıyla bambaşka bir güzelliğe bürünmektedir.

Almatı

Kazakistan'ın eski başkenti Almatı ülkenin kültür, sanat ve ticaret merkezi olarak öne çıkar. Tanrı Dağları'nın eteklerinde kurulu şehir; yemyeşil parkları, geniş caddeleri ve hareketli sosyal yaşamıyla ziyaretçilerine huzur ve dinamizmi bir arada sunar.

Şehirde bulunan Panfilov Parkı, Zenkov Katedrali, Cumhuriyet Meydanı ve Kok Tobe Tepesi mutlaka görülmesi gereken yerler arasındadır. Teleferikle çıkılan Kok Tobe'den Almatı'nın panoramik

manzarasını seyretmek unutulmaz bir deneyim sunar. Ayrıca Medeu Buz Pateni Pisti ve Şımbulak Kayak Merkezi, kış turizminin en önemli duraklarından biridir.

Hoca Ahmet Yesevî Türbesi

Türkistan şehrinde bulunan Hoca Ahmet Yesevî Türbesi, Türk dünyasının en kutsal ziyaret merkezlerinden biridir. Büyük Türk mutasavvıfı Hoca Ahmet Yesevî adına Emir Timur tarafından 14. yüzyılda yaptırılan bu görkemli eser, UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer almaktadır.

Muhteşem kubbesi, turkuaz çinileri ve ince taş işçiliğiyle ziyaretçilerini etkileyen türbe yalnızca bir mimari eser değil aynı zamanda Türk-İslam medeniyetinin manevi sembollerinden biridir. Burası Türkiye'den gelen ziyaretçilerin en çok görmek istediği yerlerin başında gelir.

Çarın Kanyonu (Charyn Canyon)

Yaklaşık 12 milyon yıllık bir jeolojik oluşuma sahip olan Çarın Kanyonu, "Orta Asya'nın Büyük Kanyonu" olarak anılmaktadır. Rüzgâr ve suyun milyonlarca yıl boyunca şekillendirdiği dev kaya oluşumları, ziyaretçilerine büyüleyici manzaralar sunmaktadır.

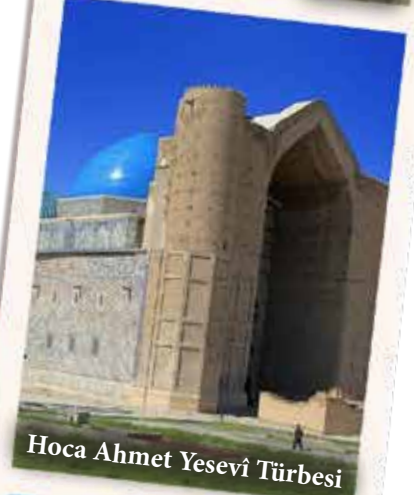
Kızıl ve turuncu tonlarındaki kayalıklar özellikle gün doğumu ve gün batımında eşsiz görüntüler oluşturur. Doğa yürüyüşü, kamp ve fotoğrafçılık tutkunları için Kazakistan'ın en özel destinasyonlarından biridir.



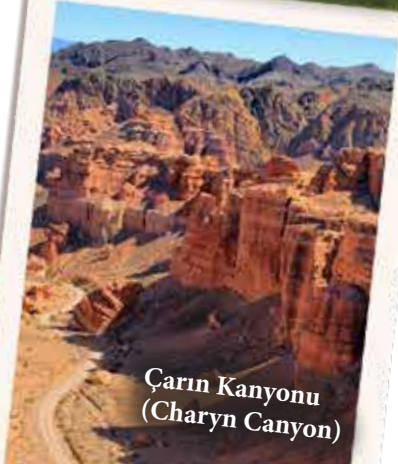
Astana (Nur-Sultan)



Almatı



Hoca Ahmet Yesevî Türbesi



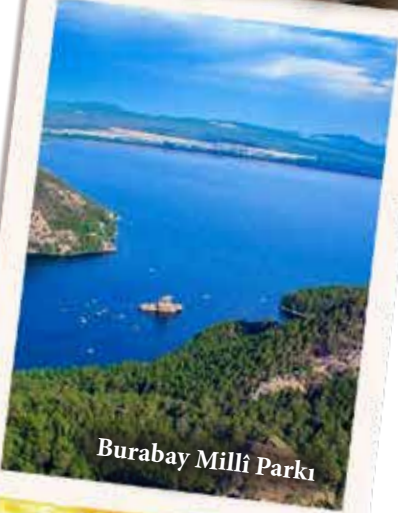
Çarın Kanyonu (Charyn Canyon)



Kaindy Gölü



Baykonur Uzay Üssü



Burabay Millî Parkı



Türkistan

Kaindy Gölü

Deniz seviyesinden yaklaşık 2.000 metre yüksekte bulunan Kaindy Gölü, dünyanın en ilginç doğal oluşumlarından biridir. 1911 yılında meydana gelen büyük bir depremin ardından oluşan gölde, sular altında kalan ladin ağaçlarının gövdeleri hâlen su yüzeyine doğru uzanmaktadır.

Turkuaz renkli berrak suyu ve eşsiz manzarasıyla Kaindy Gölü, doğa fotoğrafçıların vazgeçilmez duvarlarından biridir. Sessiz atmosferi ziyaretçilerine adeta masalsı bir dünyanın kapılarını aralar.

Kolsai Gölleri

“Kazakistan’ın Mavi İncileri” olarak anılan Kolsai Gölleri, Tanrı Dağları’nın eteklerinde yer alan üç muhteşem gölden oluşmaktadır. Çam ormanlarıyla çevrili göller, temiz havası ve berrak suyuyla doğaseverlerin gözde rotalarından biridir.

Bölgede trekking, kampçılık, ata binme ve kano gibi birçok doğa etkinliği yapılabilmektedir. Özellikle sonbaharda sararan ormanların göllere yansıyan görüntüsü kartpostalları aratmayan manzaralar oluşturur.

Baykonur Uzay Üssü

Dünyanın ilk ve en büyük uzay üssü olan Baykonur, insanlık tarihinin en önemli bilim merkezlerinden biridir. 1961 yılında Yuri Gagarin’in uzaya gönderildiği bu üs, uzay araştırmalarında bir dönüm noktası olmuştur.

Bugün de aktif olarak kullanılan Baykonur Uzay Üssü, belirli dönemlerde düzenlenen turlar sayesinde ziyaret edilebilmektedir. Uzaya ilgi duyanlar için benzersiz bir deneyim sunan tesis, Kazakistan’ın dünya bilim tarihindeki önemini gözler önüne sermektedir.

Burabay Millî Parkı

Kuzey Kazakistan’da bulunan Burabay Millî Parkı; gölleri, çam ormanları ve granit kayalıklarıyla ülkenin en gözde doğal alanlarından biridir. “Kazakistan’ın İsviçre”si olarak anılan bölge, dört mevsim farklı güzellikler sunmaktadır.

Yürüyüş parkurları, bisiklet rotaları, göl turları ve temiz havasıyla özellikle yaz aylarında binlerce turist tarafından ziyaret edilmektedir.

Tamgalı Petroglifleri

Almatı yakınlarında bulunan Tamgalı, binlerce kaya resmine ev sahipliği yapan açık hava müzesidir. Bronz Çağı’ndan kalma bu petroglifler; av sahneleri, dini törenler ve günlük yaşamı anlatan figürleriyle tarih meraklılarını büyülemektedir. UNESCO Dünya Mirası Listesi’nde bulunan Tamgalı, Orta Asya’nın en önemli arkeolojik alanlarından biri kabul edilmektedir.

Türkistan

Kazakistan’ın en eski şehirlerinden biri olan Türkistan, Türk kültürünün ve İslam medeniyetinin önemli merkezleri arasında yer almaktadır. Tarih boyunca İpek Yolu üzerinde önemli bir durak olan şehir, günümüzde de manevi atmosferiyle ziyaretçilerini kendine çekmektedir.

Restore edilen tarihî yapıları, geniş meydanları, müzeleri ve kültürel etkinlikleriyle Türkistan, geçmiş ile günümüzü buluşturan özel şehirlerden biridir.

Yöresel Lezzetleri



Beşbarmak

Kazak mutfağının en önemli ve en geleneksel yemeği olan beşbarmak, ülkenin adeta millî simgelerinden biridir. İsmi, geçmişte elle yenmesinden dolayı “beş parmak” anlamına gelen kelimedenden alan bu yemek, haşlanmış koyun eti veya dana etinin ince açılmış hamur parçalarıyla buluşturulmasıyla hazırlanır. Üzerine dökülen et suyu ve karameleze soğan yemeğe kendine özgü aromasını kazandırır. Özellikle düğünlerde, bayramlarda ve misafir sofralarında ikram edilen beşbarmak, Kazak misafirperverliğinin en güzel örneklerinden biridir.

Boursak

Kazakistan'ın en sevilen hamur işlerinden biri olan boursak, mayalı hamurun küçük parçalar hâlinde kızartılmasıyla hazırlanır. Dış altın sarısı renkte çıtır, içi ise oldukça yumuşaktır. Kahvaltılarda, çay saatlerinde ve bayram sofralarında sıkça tüketilen boursak; bal, reçel veya tereyağı ile birlikte servis edilir. Misafir ağırlamanın vazgeçilmez ikramlarından biridir.

Şaşlık

Kömür ateşinde pişirilen et şişlerinden oluşan şaşlık, Kazakistan sokaklarının en sevilen lezzetleri arasında yer alır. Marine edilmiş kuzu, dana veya tavuk eti özenle pişirilerek lavaş ve közlenmiş sebzelerle servis edilir. Açık hava etkinliklerinde ve aile buluşmalarında sıkça tercih edilen bu yemek, mangal kültürünün en güzel örneklerinden biridir.

Kuyrdak

Kuyrdak, Kazak mutfağının en eski yemeklerinden biridir. Kuzu veya dana eti, ciğer, soğan ve patatesle hazırlanan bu geleneksel yemek, baharatlarla zenginleştirilerek ağır ateşte pişirilir. Yoğun aroması ve doyurucu yapısıyla özellikle kış aylarında sofraların vazgeçilmezleri arasında yer alır.

Sorpa

Kazak mutfağının en sevilen çorbalarından biri olan sorpa, uzun süre kaynatılan et suyuna sebze ve baharatların eklenmesiyle hazırla-

nır. Soğuk kış günlerinde hem besleyici hem de sıcak tutan bu çorba özellikle beşbarmak sofralarının başlangıç yemeği olarak sunulur.

Çak-Çak

Tatlı severlerin vazgeçilmezlerinden biri olan çak-çak, kızartılmış hamur parçalarının bal ile birleştirilmesiyle hazırlanır. Düğünlerde, kutlamalarda ve özel günlerde ikram edilen bu tatlı, hem görüntüsü hem de lezzetiyle sofralara renk katmaktadır.

Kımız

Kazak kültürünün en eski içeceklerinden biri olan kımız, kırsak sütünün mayalanmasıyla elde edilir. Hafif ekşimsi tadı ve besleyici özellikleriyle bilinen bu içecek göçebe yaşamın önemli bir parçasıdır. Günümüzde geleneksel restoranlarda ve kırsal bölgelerde en çok tercih edilen içeceklerden biridir.



Okan KETEN
İnfaz ve Koruma Memuru

MALAZGİRT

• 1071 •

ANADOLU'NUN KAPILARINI
AÇAN ZAFER

*“Biz ne kadar az olursak olalım on-
lar ne kadar çok olurlarsa olsunlar,
bütün Müslümanların minberlerde
bizim için dua ettikleri şu saatte
kendimi düşman üzerine atmak
istiyorum. Ya muzaffer olur gayeme
ulaşırım ya da şehit olarak cennete
giderim. Sizlerden beni takip etmek
isteyenler arkamdan gelsin takip
etmek istemeyenler ise serbestçe
geri dönebilirler. Ben bugün bura-
da ne sultan olarak emir veren bir
hükümdar ne de asker toplayan bir
komutanım. Ben sizlerden biriyim ve
sizinle birlikte savaşan bir gaziyim.
İşte ben kefenimi giydim. Şehit dü-
şersem beni böylece gömünüz!”*

Sultan Alparslan

Tarih, milletlerin hafızasında yalnızca geçmişte yaşanmış hadiselerden ibaret bir kavram değildir. Kimi dönüm noktaları vardır ki bir çağın yönünü değiştirir ve yeni bir tarihsel sürecin başlangıcını oluşturur. 26 Ağustos 1071'de Malazgirt Ovası'nda kazanılan zafer de Türk tarihinin dönüm noktalarından biridir. Malazgirt, askerî bir başarı olmanın ötesinde Anadolu'nun siyasi, demografik ve kültürel geleceğini şekillendiren önemli bir tarihsel eşik olmuştur.

XI. yüzyılda Büyük Selçuklu Devleti'nin hükümdarı Sultan Alparslan, Anadolu'ya yönelik Türk akınlarının yoğunlaştığı bir dönemde Bizans İmparatoru Romen Diyojen'in ordusuyla Malazgirt Ovası'nda karşı karşıya gelmiştir. 26 Ağustos sabahı başlayan savaş, gün boyunca devam eden çetin mücadelelerin ardından Selçuklu Devleti'nin zaferiyle sonuçlanmıştır. Romen Diyojen'in esir düşmesiyle Bizans ordusu ağır bir yenilgiye uğramıştır. Ancak Malazgirt'in tarihi önemi savaş meydanındaki sonuçla sınırlı değildir. Bu zafer, Anadolu'nun Türkler tarafından daha geniş ölçekte iskân edilmesinin ve bölgede kalıcı yapılanmaların ortaya çıkmasının önünü açmıştır.

Malazgirt Savaşı sonrasında Anadolu'da kurulan Türk beylikleri ve ardından kurulan devletler, bu coğrafyada yeni bir siyasi ve kültürel düzenin oluşmasını sağladı. Şehirler yeniden imar edildi; camiler, medreseler, kervansaraylar ve diğer birçok mimari eserlerle Türk-İslam medeniyetinin izleri Anadolu'nun dört bir yanında görünür hâle

geldi. Bu yönüyle Malazgirt Zaferi, uzun vadeli tarihi sonuçlar doğuran tarihi bir eşiktir. 26 Ağustos 1071'de kazanılan zafer, Anadolu'nun Türk tarihindeki yerini güçlendirmiş ve sonraki yüzyıllarda şekillenecek siyasi ve kültürel yapının temel taşlarından biri olmuştur.

Bugün Malazgirt'i anmak yalnızca geçmişte kazanılmış bir savaşı hatırlamak değildir. Malazgirt, bir savaşın kazanıldığı tarihten çok daha fazlasını ifade eder. O gün kazanılan zafer, Anadolu'nun Türk milletinin ebedî yurdu hâline gelişinin başlangıcı olmuş, zaferin ardından bu topraklarda kök salan medeniyet, yüzyıllar boyunca tarih sahnesindeki yerini korumuştur. Bu yönüyle Malazgirt, Anadolu'nun ebedî Türk yurdu oluşunun temelini atan, bu topraklara vurulan ilk mühürdür. Bugün o büyük zaferi hatırlamak, yalnızca geçmişi yâd etmek değil vatanın hangi fedakârlıklar ve tarihi bir iradeyle kurulduğunu anlamak demektir.

26

— AĞUSTOS —

MALAZGİRT ZAFERİ

— 1071 —

BİRİ MALAZGİRT'TEN, DİĞ
— AYNİ RUH, AYNİ İ

30

— AĞUSTOS —

ZAFER BAYRAMI

— ✦ 1922 ✦ —

ERİ BÜYÜK TAARRUZ'DAN
NANÇ, AYNI ZAFER! ✦ —

DEGER

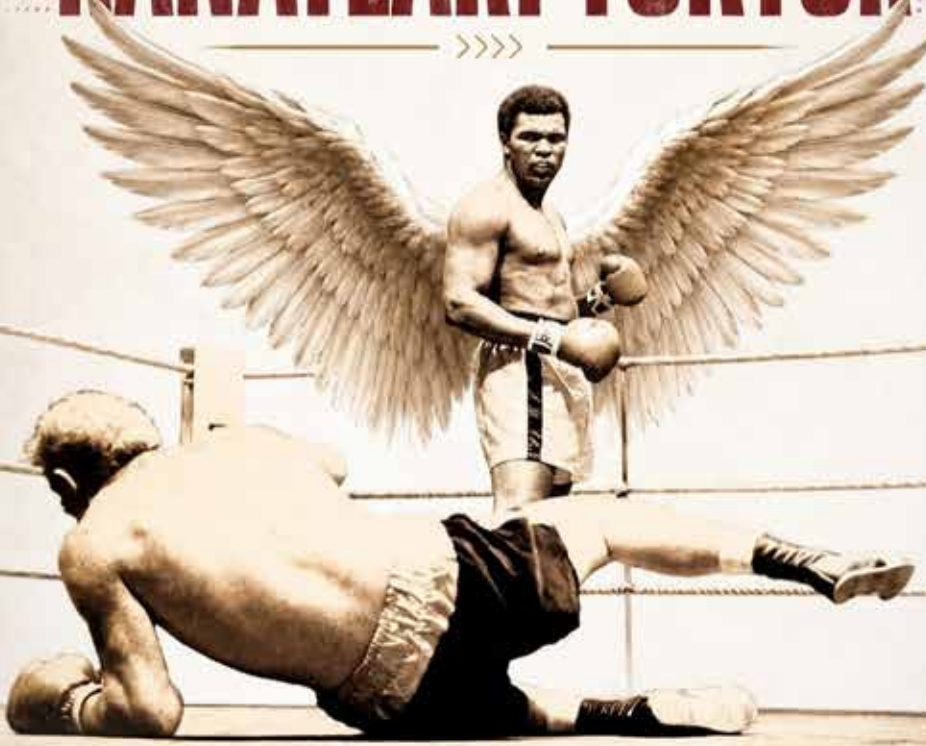


Sıddıka AKMAN

Müdür Yardımcısı

Çanakkale Denetimli Serbestlik Müdürlüğü

HAYAL GÜCÜ OLMAYAN İNSANIN KANATLARI YOKTUR



Başarı denildiğinde akla gelen ilk isimlerden biri Muhammed Ali'dir. Profesyonel kariyerindeki 61 maçın 56'sını kazanan, bu galibiyetlerin 37'sine nakavtla ulaşan Ali; ringdeki çevikliği, öz güveni ve mücadele gücüyle spor tarihine geçti. Onu geniş kitleler için ilham kaynağına dönüştüren unsur ise şampiyonluklarının ötesine uzanan hayat duruşuydu. İnancı, kimliği, adalet duygusu ve insani sorumlulukları uğruna ağır bedeller ödemeyi göze aldı.

Muhammed Ali'nin hayatı, hedefe ulaşmanın salt yetenekle açıklanamayacağını gösterir. Başarı; amacı belirleme, korkuya rağmen ilerleme, değerleri koruma, yenilgiden sonra ayağa kalkma ve kazanılan gücü insanlığın yararına kullanma iradesiyle gelişir. Onun yaşamından çıkarılabilecek dersler, kendi hedefleri için emek veren herkese güçlü bir yol haritası sunar.

Hedefini Erken Belirle ve Tutkuyla Bağlan

Muhammed Ali'nin boksa başlamasına 12 yaşındayken bisikletinin çalınması vesile oldu. Hırsızlığı polis memuru ve boks antrenörü Joe Martin'e bildirdiğinde suçluyu bulup dövmek istediğini söyledi. Martin ise önce dövüşmeyi öğrenmesi gerektiğini belirterek onu spor salonuna davet etti. Bu karşılaşma, dünya spor tarihini değiştiren uzun bir yolculuğun başlangıcına dönüştü.

Ali kısa süre içinde boksa bütün gücüyle bağlandı. Antrenmanlarını aksatmadı, amatör karşılaşmalarda önemli başarılar kazandı ve henüz genç yaşta dünyanın en iyi boksörü olacağına inandı. Güçlü bir hedef belirlemek ona yön verdi ve günlük emeğini anlamlı bir amaca bağladı. İnsanın neye ulaşmak istediğini açık biçimde bilmesi, karşısına çıkan güçlükler karşısında kararlılığını korumasını kolaylaştırır.

Korkularınla Yüzleş ve Harekete Geç

Muhammed Ali, ringdeki cesur görüntüsüne karşın uçmaktan korkuyordu. 1960 Roma Olimpiyatları'nda ülkesini temsil etme hakkı kazandığında bu korku nedeniyle yolculuk yapıp yapmama konusunda tereddüt yaşadı. Biyografilerde aktarıldığına göre güven duygusunu artırmak için paraşüt edinmiş ardından uçağa binerek Roma'ya gitmiştir. Korkusu ortadan kalkmamış ama hedefi korkusundan daha güçlü hâle gelmiştir.

Roma'da hafif ağır sıklıkta altın madalya kazanan genç sporcu, böylelikle hayatının önemli eşiklerinden birini aşmış oldu. Bu olay, cesaretin korkusuzluk anlamına gelmediğini gösterir. Cesaret, korkuyu tanımak, ona rağmen doğru adımı atmak ve kararı eyleme dönüştürmektir.

İlkelerinden ve Kimliğinden Ödün Verme

Ali, 1964'te Sonny Liston'ı yenerek Dünya Ağır Sıklet Şampiyonu

olduğunda 22 yaşındaydı. Kısa süre sonra Müslüman olduğunu açıkladı ve Cassius Clay adını bırakarak "Muhammed Ali" adını kullanmaya başladı. İncancı ve kimliği konusunda açık bir tutum sergilemesi, o dönemin Amerika Birleşik Devletleri'nde büyük tartışmalar doğurdu. Ali, toplumun kendisi için çizdiği sınırlar yerine kendi vicdanının ve inancının belirlediği yolu seçti.

1967'de Vietnam Savaşı kapsamında askere çağrıldığında dinî ve vicdani gerekçelerle görevi reddetti. Beş yıl hapis ve para cezasına çarptırıldı.

rıldı, boks lisansı askıya alındı ve kariyerinin en verimli yıllarında ringlerden uzak kaldı. Temyiz süreci devam ettiği için cezaevine girmede. Amerika Birleşik Devletleri Yüksek Mahkemesi 1971'de mahkûmiyet kararını oy birliğiyle bozdu.

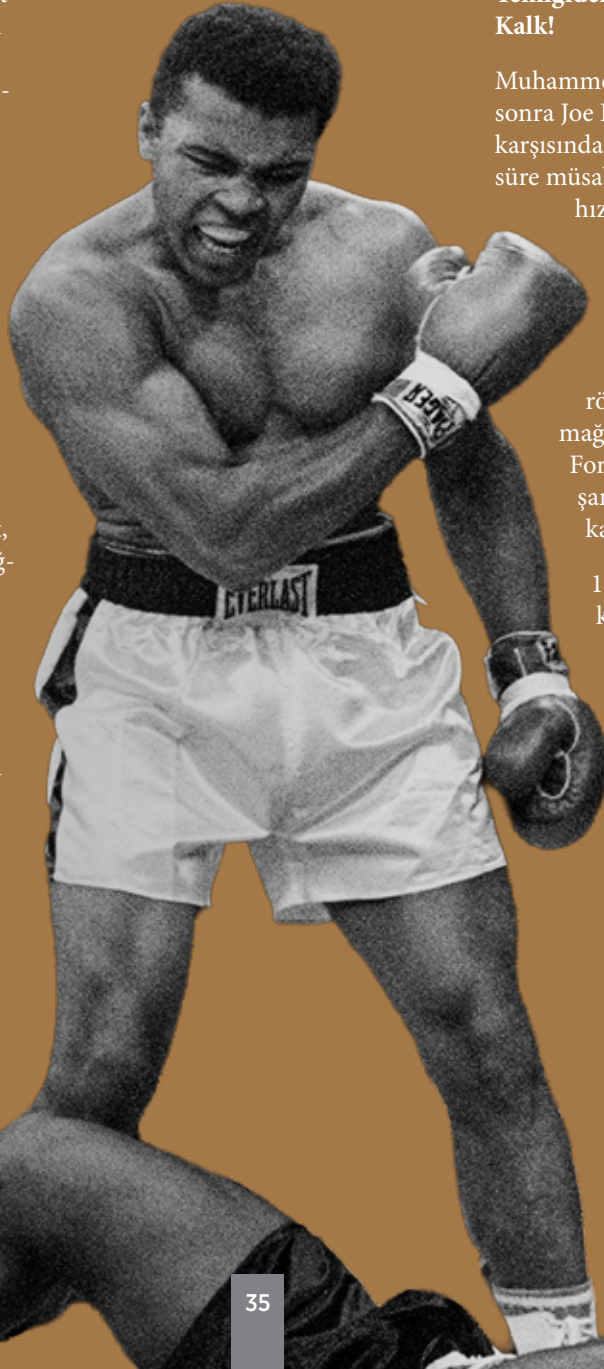
Ali'nin bu süreçte yaşadığı maddi kayıp ve toplumsal baskı onu ilkelerinden uzaklaştırmadı. Kendi değerlerini korumak, başarı yolunda dışarıdan gelen alkıştan daha kalıcı bir dayanak sağlar. İnsanın kimliğiyle hedefi arasında kurduğu uyum, elde edilen sonuca ahlaki bir anlam kazandırır.

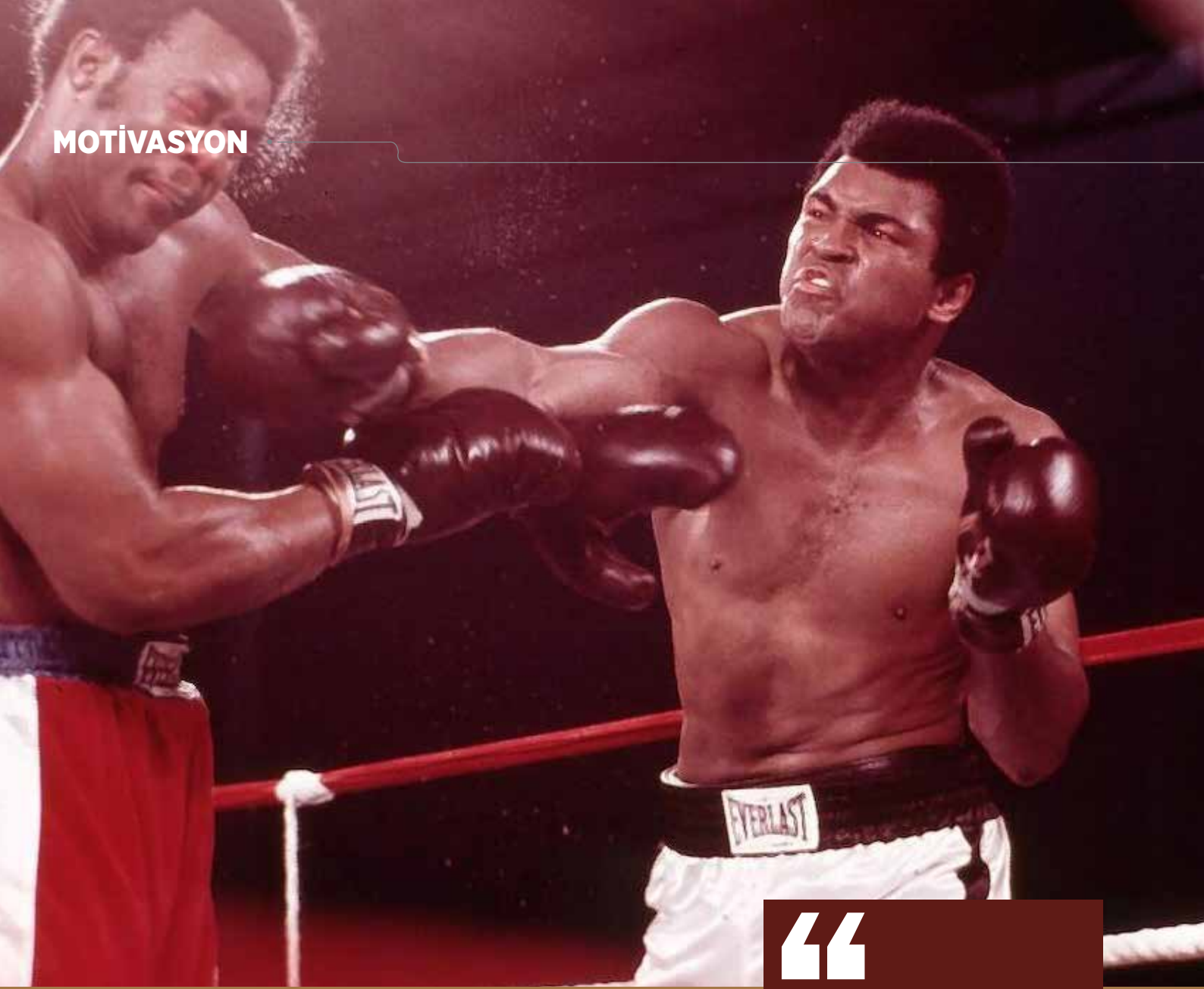
Yenilgiden Sonra Yeniden Ayağa Kalk!

Muhammed Ali, ringlere döndükten sonra Joe Frazier ve Ken Norton karşısında yenilgiler yaşadı. Uzun süre müsabakalardan uzak kalması hızını ve ritmini etkilemişti.

Spor kamuoyunda artık eski gücüne ulaşamayacağı yönünde değerlendirmeler yapılırken o çalışmayı sürdürdü, rövanşlarda rakiplerini mağlup etti ve 1974'te George Foreman'ı yenerek ağır sıklet şampiyonluğunu yeniden kazandı.

1978'de Leon Spinks karşısındaki rövanşı kazanmasıyla dünya ağır sıklet ünvanına üçüncü kez ulaşan ilk boksör oldu. Ali'nin kariyeri, yenil-





ğinin yolun sonu sayılmaması gerektiğini ortaya koyar. Başarısızlık doğru değerlendirildiğinde insanın eksiklerini görmesini, yöntemini geliştirmesini ve daha sağlam biçimde geri dönmesini sağlar.

Ali, 1996 Atlanta Olimpiyatları'nın açılışında olimpiyat meşalesini yaktı. Aynı organizasyonun son günlerinde 1960'ta kazandığı ancak yıllar içinde kaybolan altın madalyanın yerine hazırlanan madalya, Uluslararası Olimpiyat Komitesi Başkanı Juan Antonio Samaranch tarafından kendisine sunuldu. Bu tören, spor tarihindeki yerinin dünya çapında yeniden teyit edildiği simgesel bir an oldu.

Başarıyı İnsanlığa Hizmetle Taçlandır

Muhammed Ali, 1 Ekim 1976'da

dönemin Başbakan Yardımcısı Necmettin Erbakan'ın davetiyle İstanbul'a geldi. Sultanahmet Camii'nde cuma namazı kıldı ve kendisini karşılayan geniş kalabalıkla buluştu. Ziyaret, Türkiye'nin Kıbrıs Barış Harekâtı sonrasında Amerika Birleşik Devletleri'nin silah ambargosu altında bulunduğu bir döneme rastladı ve kamuoyunda güçlü bir dayanışma görüntüsü oluşturdu.

Ali'nin insani duyarlılığı farklı olaylarda da görüldü. 1981'de Los Angeles'ta yüksek bir binadan atlamak üzere olan genç bir adamla uzun süre konuşarak onu güvenli alana dönmeye ikna etti. 1990'da Irak'ın Kuveyt'i işgalinin ardından Bağdat'a giderek yürüttüğü görüşmeler sonucunda 15 Amerikalı rehinenin serbest bırakılmasına katkı sağladı.

“

Muhammed Ali, 3 Haziran 2016'da 74 yaşında, solunum yolu rahatsızlığının ardından gelişen septik şok nedeniyle hayatını kaybetti. Uzun yıllar Parkinson hastalığıyla mücadele etmişti. Bedeni aramızdan ayrılrsa da cesareti, çalışma disiplini ve vicdani duruşu milyonlarca insana ilham vermeyi sürdürüyor.

Çocukların, yoksulların ve savaş mağdurlarının desteklenmesi için çok sayıda çalışmaya katılan Ali, 1998'de Birleşmiş Milletler Barış Elçisi olarak görevlendirildi. Şöhretini toplumsal yarara dönüştürme çabası başarı kavramına daha geniş bir anlam kazandırdı. Kalıcı değer, insanın kazandığı gücü başkalarının hayatına iyilik olarak yansıtabilmesidir.

İlham Veren Bir Miras Bırak

Muhammed Ali'nin Hollywood Şöhret Yolu'ndaki yıldızı, kendi talebi üzerine kaldırılma yerleştirilmedi. Taşıdığı isme duyduğu saygı nedeniyle yıldız, Dolby Theatre'in girişindeki duvara monte edildi. Bu tercih, onun inancı ve kimliği konusunda hayatı boyunca koruduğu hassasiyetin simgelerinden biri oldu.

Ali'ye nasıl hatırlanmak istediği sorulduğunda halkını terk etmeyen, ilkelerine bağlı bir insan olarak anılmayı önemseydiğini ifade etti. Ringlerde kazandığı ünvanlar büyük bir spor mirası oluşturdu; ayrımcılığa karşı tavrı, savaş karşıtı duruşu ve insani girişimleri ise bu mirası daha derin ve kalıcı hâle getirdi.

Muhammed Ali, 3 Haziran 2016'da 74 yaşında, solunum yolu rahatsızlığının ardından gelişen septik şok nedeniyle hayatını kaybetti. Uzun yıllar Parkinson hastalığıyla mücadele etmişti. Bedeni aramızdan ayrılrsa da cesareti, çalışma disiplini ve vicdani duruşu milyonlarca insana ilham vermeyi sürdürüyor.

Başarıya Giden Yol Emekle Kurulur

Başarının temelinde sabır, düzenli çalışma ve kararlılık vardır. Şampiyonluk bir anda ortaya çıkmaz; tekrarların, hataların, vazgeçmeden sürdürülen hazırlığın ve kendini geliştirme iradesinin ürünü olarak şekillenir. Eğitimde,

meslek hayatında, sanatta veya kişisel hedeflerde ilerlemek isteyen her insan, zamanını ve enerjisini amacına uygun biçimde kullanmalıdır.

Emek, fiziksel çabanın ötesinde zihinsel disiplin ve duygusal dayanıklılık gerektirir. Zorluklarla karşılaşınca yöntem değiştirmek, eksiklerden ders çıkarmak ve hedefe yeniden yönelmek gelişimin parçasıdır. Muhammed Ali'nin hayatı, büyük hayallerin güçlü bir irade ve ahlaki sorumlulukla birleştiğinde insanı kendi sınırlarının ötesine taşıyabileceğini göstermektedir.

"Hayal gücü olmayan insanın kanatları yoktur."

Kendi amacını bulan, korkularına rağmen ilerleyen, ilkelerini koruyan ve her düşüşten sonra yeniden ayağa kalkan insan için başarı ulaşılmaz bir hayal olmaktan çıkar. Muhammed Ali'nin mirası bize şunu hatırlatır: Kanatlarımızı açan güç hayal kurmakla başlar, emek ve cesaretle yükselir.

Kaynaklar

1. Dere, İ., Aslan, A., Adakuş, Z. ve Altun, H. (2017). "Muhammed Ali'nin Maçlarını İzleyenlerin Hatıraları (1970-1980)". Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 10 (4), 555-584
2. Muhammad Ali Center. "About Ali Resource Guide"
3. Olympics.com. "Muhammad Ali's Olympic Gold" ve Atlanta 1996 arşiv kayıtları
4. United Nations. "Muhammad Ali - Messenger of Peace"





Dilek DEREBAŞI

İnfaz ve Koruma Memuru

Karabük T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu



90'LARDA ÇOCUK OLMAK

1990'lar...

Teknolojinin günlük yaşamı henüz bütünüyle kuşatmadığı, dijital dünyanın evlerimize küçük işaretlerle girmeye başladığı yıllardı. O dönemde çocuk olmak, ekran başında yalnızlaşmadan, gerçek kahkahalar ve içten dostluklarla büyümek demekti. Annemiz sabah sobayı yakar, ev ısınmaya kadar yorganın altından çıkmamıza izin vermezdi. Biz de o kısa bekleyişte televizyonun renkli hayal dünyasına daldık.

Ekrandaki Kahramanlar

Susam Sokağı'nın renkli dünyasına kapılırdık. Edi ile Büdü'nün tatlı atışmaları, Kırpık'ın maceraları ve programın neşeli karakterleri, pek çoğumuzun çocukluk hafızasında yer eden ilk televizyon sesleriydi. Dönemin aksiyon kahramanı He-Man, "Gölgelerin gücü adına, güç bende!" haykırışıyla kötülüğe karşı adaletin simgesine dönüşmüştü.

Çizgi filmleri kaçırmamak için sabah erken kalktığımız günlerdi doksanlar.

Tom ile Jerry'nin bitmeyen kovalamacası, Temel Reis'in Kabasakal'la mücadelesi, Vahşi Batı'nın hızlı silahşoru Red Kit'in maceraları, Taş Devri'nin eğlenceli ailesi, Heidi ile Clara'nın dostluğu, Jetgiller'in geleceğe uzanan dünyası ve mavi renkleriyle gönlümüzde yer edinen Şirinler. Her biri çocukluk hayalimizin başka bir köşesini renklendirirdi.

Pazar sabahlarının heyecanı ise bambaşka idi. Ailece yapılan kahvaltı eşliğinde Barış Manço'nun sunduğu "Adam Olacak Çocuk" programını izlerdik. Barış Manço'nun sıcak gülümsemesi, çocuklara verdiği öğütler ve onlara duyduğu güven programı bir karakter okuluna dönüştürdü. Hugo ve Tolga Abi de dönemin unutulmazları arasındaydı.

“Asıl macera sokakta başlardı. Yakan top, yağ satarım bal satarım, mendil kapmaca, üçtaş, misket, saklam-baç, çelik çomak, ip atlama ve sek-sek... Her oyunun kendine özgü bir neşesi her mahal-lenin unutulmaz bir oyuncusu vardı. “Anne, su!” diye eve seslenen çocukların sesi sokaklarda yankılanırdı.

Telefonla programa bağlanıp tuşlarla Hugo'yu yönlendirmek birçok çocuğun hayalini süsledi.

Televizyon uzun süre açık kaldığında büyüklerden tanıdık bir uyarı gelirdi: "Televizyon sabahtan beri açık, çok ısındı kapatın da biraz dinlensin." Bu sözün ardından televizyonu kapatır, soluğu sokakta alırdık.

Sokak Oyunları: Gerçek Macera

Asıl macera sokakta başlardı. Yakan top, yağ satarım bal satarım, mendil kapmaca, üçtaş, misket, saklambaç, çelik çomak, ip atlama ve seksek... Her oyunun kendine özgü bir neşesi her mahallenin unutulmaz bir oyuncusu vardı. "Anne, su!" diye eve seslenen çocukların sesi sokaklarda yankılanırdı. Dizlerimiz yara bere içinde kalsa da oyun akşam ezanı okununcaya kadar sürerdi.

Tetris, Atari ve Sanal Bebekler

Teknoloji o yıllarda hayatımıza yeni yeni giriyordu. Tetrisin düşen bloklarıyla düşünmeyi, atari oyun-

larında ise sabırla sıra beklemeyi öğrenmiştik. Tüplü televizyonun karşısında prensesi kurtarmak için engelleri aşan Mario, Mortal Kombat karşılaşmaları ve araba yarışları, mahalle çocuklarının ortak eğlencesine dönüşürdü.

Ardından Japonya'dan yayılan yeni bir akım hayatımıza girdi: Sanal bebekler. Küçük bir ekranda yaşayan sanal bebeğimizi besler, uyutur ve temizlerdik. İlgilenmediğimizde üzülür hatta hastalanırdı. Bu minik oyuncaklar dijital dünyanın çocuk kalplerine uzanan ilk dokunuşlarından biriydi.

Ansiklopediler ve Kütüphaneler

Doksanlı yıllar ansiklopedilerin de altın çağıydı. Gazetelerin kupon karşılığında verdiği ansiklopediler, evlerin vitrinlerinde alfabetik sırayla özenle dizilirdi. Bir ödev verildiğinde başvuru temel kaynaklar bu ciltlerdi. İnternet henüz gündelik yaşamın bir parçası olmadığından kütüphanelere gidilir, raflar arasında araştırma yapılırdı.

Bilgiye ulaşmak emek isterdi, bu emek öğrenilenleri daha kıymetli hâle getirirdi.

Vergi İadesi Formları

Çocukluğumuzun unutulmaz uğraşlarından biri de vergi iadesi formlarını doldurmaktı. Yıl sonuna doğru bu görev bir çocuğa verildiğinde kendisini önemli ve sorumluluk sahibi hissedirdi. A alışveriş fişlerindeki bilgiler, büyük bir dikkatle ve el yazısıyla forma aktarılırdı. Elde edilecek tutarın küçük bir bölümüne ortak olmak çocuğu sevindirir, yaptığı işin değer taşıdığını hissettirirdi.

Bugün geriye dönüp baktığımızda o günleri hatırlamak bile içimizi ısıtıyor. Doksanlarda çocuk olmak; az sayıda eşyanın çevresinde geniş bir hayal dünyası kurmak, sokakta dostluk biriktirmek ve küçük mutlulukların kıymetini bilmektir.

Yazı dizimizin gelecek bölümünde "90'larda Bayramlar" başlığıyla nostaljik yolculuğumuzu sürdüreceğiz. 90'lara selamla, hoşça kalın...





Özlem YILDIRIM •

Sosyal Çalışmacı

Kırşehir 2 No.lu Açık Ceza İnfaz Kurumu



AKRAN ZORBALIĞI

Çocukluk döneminin en zorlu sorunlarından biri olan akran zorbalığı, okul bahçelerinden dijital ekranlara kadar geniş bir alanda karşımıza çıkıyor. Ebeveynlerin bu ciddi sorunu erken fark etmesi ve çocuklarını koruyacak doğru adımları atması büyük önem taşıyor.

Zorbalığı Tanımak İçin Üç Temel Ölçüt

Her tartışma ya da kavga zorbalık olarak değerlendirilemez. Bir davranışın zorbalık sayılabilmesi için üç temel unsurun bulunması gerekir. Bunlar:

- Niyet: Karşı tarafa bilinçli biçimde zarar verme amacı.
- Tekrar: Davranışın belirli aralıklarla yinelenerek bir örüntüye dönüşmesi.
- Güç dengesizliği: Zorbalığı uygulayan çocuğun fiziksel güç, sosyal

konum veya popülerlik bakımından daha üstün algılanması.

Siber Zorbalık: Sınır Tanımayan Tehdit

Günümüzde zorbalık yüz yüze iletişimle sınırlı kalmıyor. Sosyal medya, çevrim içi oyun platformları ve mesajlaşma uygulamaları üzerinden yayılan siber zorbalık, çocuğa günün her anında ulaşabiliyor. Dijital içeriklerin kalıcı olması ve kısa sürede geniş kitlelere yayılması yaşanan duygusal yıkımı artırabiliyor.

Neden Müdahale Etmelisiniz?

Zorbalık, geçici bir üzüntünün ötesinde sonuçlar doğurabilir. Depresyon, kaygı bozuklukları, öz güven kaybı ve akademik başarıda düşüş gibi uzun süreli etkiler bırakabilir. Her çocuğun güvenli, saygınlığının korunduğu ve kendisini huzurlu

hissettiği bir ortamda eğitim alma hakkı vardır.

Çocuğunuz Söyleyemese de Belirtiler Konuşur

Bazı çocuklar yaşadıklarını anlatmakta güçlük çekebilir. Aşağıdaki belirtiler dikkatle değerlendirilmelidir:

- Vücutta nedeni açıklanamayan çürükler veya yaralar bulunması,
- Okula gitme isteğinin aniden azalması ya da okul korkusunun ortaya çıkması,
- Kalemlik, telefon ve kıyafet gibi kişisel eşyaların sık sık kaybolması veya zarar görmesi,
- Uyku düzeninin bozulması ve kabusların artması,
- İnternet kullanımının ardından ani gerginlik, kaygı veya içine kapanma görülmesi.

“Zorbalık, geçici bir üzüntünün ötesinde sonuçlar doğurabilir. Depresyon, kaygı bozuklukları, öz güven kaybı ve akademik başarıda düşüş gibi uzun süreli etkiler bırakabilir. Her çocuğun güvenli, saygınlığının korunduğu ve kendisini huzurlu hissettiği bir ortamda eğitim alma hakkı vardır.

Ebeveynler İçin Beş Adımda Önlleme Stratejisi

1. Bilinçlendirin: Çocuğunuza zorbalığın ne anlama geldiğini yaşına uygun bir dille anlatın. Böylece karşılaştığı davranışı daha kolay tanımlayabilir.

2. Açık iletişim kurun: Günlük konuşmalarınızda derslerinin yanı sıra duygularını ve arkadaşlık ilişkilerini de sorun. Yaşadıklarını sizinle paylaşabileceği güvenli bir iletişim ortamı oluşturun.

3. Rol model olun: Çevrenize karşı nazik ve saygılı davranarak anlaşmazlıkların diyalog yoluyla çözülebileceğini gösterin.

4. Öz güvenini destekleyin: Çocuğunuzu ilgi duyduğu kurslara, sanatsal etkinliklere veya spora yönlendirerek kendisini ifade etmesine ve sosyal çevresini geliştirmesine katkı sağlayın.

5. Dijital dünyasına eşlik edin: Kullandığı platformları tanıyın,

çevrim içi riskler konusunda bilgi verin ve dijital ortamda karşılaştığı sorunları sizinle paylaşmasını teşvik edin.

Sorunla Karşılaştığınızda Ne Yapmalısınız?

Çocuğunuz Zorbalığa Maruz Kalıyorsa

•**Sakin kalın ve dinleyin:** Sözünü kesmeden, yargılamadan ve suçlayıcı bir dil kullanmadan dinleyin. Yaşananlardan sorumlu olmadığını açıkça ifade edin.

•**Okulla iş birliği yapın:** Öğretmenler, rehberlik servisi ve okul yönetimiyle iletişime geçerek süreci birlikte yürütün.

Çocuğunuz Zorbalık Uyguluyorsa

Zorbalık davranışı gösteren bir çocuğu doğrudan “kötü” olarak etiketlemek sorunun çözümünü güçleştirir. Bu davranışın ardında ilgi ihtiyacı, öfke, güvensizlik, aile içi sorunlar veya akran grubuna kabul edilme isteği bulunabilir.

•**Davranışın kaynağını araştırın:** Çocuğun neden bu yola başvurduğunu anlamaya çalışın. Evde, okulda veya arkadaş çevresinde yaşanan sorunlar davranışı tetikleyebilir.

•**Empati kurmasını destekleyin:** Davranışlarının karşı tarafta oluşturduğu duyguları fark etmesine yardımcı olun. Yaşına uygun örnek-

ler ve canlandırmalar kullanın.

•**Uzman desteğine başvurun:** Davranışın sürmesi, şiddetlenmesi veya kontrol edilememesi durumunda okul rehberlik servisine ya da bir ruh sağlığı uzmanına başvurun.

Ayna Etkisi: İlk Rol Model Sizziniz

Çocuklar, yetişkinlerin sözlerinden çok davranışlarını örnek alır. Örneğin, trafikte diğer sürücülere, restoranda çalışanlara veya telefonla konuştuğunuz kişilere karşı sergilediğiniz tutum, çocuğunuzun insan ilişkilerine bakışını biçimlendirir.

•**Evdeki iletişim iklimi:** Sorunların bağırarak ve baskı kurarak mı yoksa sakin bir iletişimle mi çözüldüğü önemlidir. Çocuk, gücün haklılık sağladığı düşüncesini evde edinirse bu yaklaşımı arkadaş ilişkilerine taşıyabilir.

•**Dijital ayak iziniz:** Sosyal medyada eleştiri yaparken kullandığınız dil, çocuğunuzun çevrim içi iletişim anlayışını etkiler. Şaka amacıyla yazılan küçümseyici bir ifade bile onun gözünde siber zorbalığı olağanlaştırabilir.

Zorbalıkla mücadelede empati, açık iletişim ve erken müdahale belirleyici bir öneme sahiptir. Bir çocuğun kalbine ekilen nezaket ve saygı, yarının huzurlu toplumunun temellerini güçlendirir.





Kamil KIRATLI

Öğretmen

Bilecik M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu

TÜRK MUTFAĞININ EMEK KOKAN LEZZETİ: TARHANA

Tarih boyunca birçok uygarlığa ev sahipliği yapan Anadolu'nun bu zengin birikimi, mutfak kültürüne de etki etmiştir. Toplumların birbirleriyle kurduğu ilişki, kullanılan malzemelerden pişirme yöntemlerine kadar pek çok alışkanlığı biçimlendirmiştir. Çorba kültürü de bu uzun etkileşimin önemli parçalarından biridir. Arkeolojik buluntular, sıvı ve tahıl ağırlıklı yemeklerin binlerce yıldır tüketildiğini göstermektedir.

“Çorba” kelimesi, Farsça “şûrbâ” sözünden Türkçeye geçmiştir. Tuzlu anlamındaki “şûr” ile yemek anlamındaki “bâ” kelimelerinin birleşmesiyle oluşan bu söz zamanla Türk mutfağının temel kavramlarından biri hâline gelmiştir. Sofralarda çoğunlukla yemeğin başlangıcında sunulan çorbalar, besleyici yönleri-

nin yanında paylaşma ve misafirperverlik kültürünü de temsil eder.

Türk mutfağında özel bir yere sahip olan tarhana, bu geleneğin en köklü örneklerinden biridir. Besleyici içeriği, uzun süre saklanabilmesi ve yöreden yöreye değişen hazırlanış biçimleriyle tarhana, kışlık erzak kültürünün vazgeçilmezleri arasında yer alır. Halk arasında “Türk çorbalarının atası” olarak anılması da taşıdığı tarihi ve kültürel değerini bir göstergesidir.

Birlikte Üretilen Gelenek

Tarhana hazırlığı, Anadolu'nun pek çok bölgesinde imece kültürünü yaşatan bir süreçtir. Mevsiminde yetişen sebzeler; yoğurt, tahıl, un ve baharatlarla bir araya getirilir. Hazırlanan karışım yoğrulur,

fermantasyona bırakılır ardından kurutulup öğütülür. Günler süren bu emek, aile üyelerini ve komşuları aynı hazırlığın çevresinde buluşturur. Böylece tarhana, sofraya gelen bir yiyecek olmanın ötesinde dayanışmayı, üretkenliği ve ortak hafızayı taşıyan kültürel bir değere dönüşür.

Tarhananın hazırlanmasında kurutma aşaması büyük önem taşır. Fermantasyonu tamamlanan hamur küçük parçalara ayrılarak temiz bezlere serilir. Yeterince kuruyan parçalar elle ufalanır ya da elekten geçirilir. Son kurutmanın ardından bez torbalarda veya uygun saklama kaplarında muhafaza edilir. Bölgenin iklimi, kullanılan tahıl ve sebzeler ile ailelerin kuşaktan kuşağa aktardığı yöntemler tarhananın tadını ve dokusunu belirler.

Tarhana Üretimi ve Çeşitleri

Tarhana çeşitleri; kullanılan tahıla, yoğurdun niteliğine, sebzelere, baharatlara ve kurutma yöntemine göre farklılaşır. Buğday unu, yarma, ırmik, yoğurt, tuz, kırmızıbiber, domates, soğan ve maya sık kullanılan malzemelerdir. Hazırlanan karışım belirli bir süre fermantasyona bırakılır. Bu aşamadaki ürüne “yaş tarhana” adı verilir. Daha sonra güneşte veya havadar bir ortamda kurutulan hamur, çeşidine göre öğütülür, parça hâlinde saklanır ya da taze olarak dondurulur.

Ege Tarhanası

Un tarhanası adıyla da bilinen Ege tarhanası, domates, salçalık kırmızıbiber ve soğanla hazırlanan sebze harcının yoğurt ve unla buluşturulmasıyla yapılır. Karışım fermantasyona bırakıldıktan sonra küçük parçalara ayrılır ve bezler üzerine serilir. Kuruyan parçalar elekten geçirilerek yeniden kurutulur. Süzme yoğurt ve bölgenin aroması güçlü kırmızıbiberleri, bu tarhananın belirgin lezzetini oluşturur.

Göce Tarhanası

Ankara, Kahramanmaraş ve Muğla başta olmak üzere çeşitli yörelerde hazırlanan göce tarhanasında temel malzeme buğday yarmasıdır. Yarma, çiğ olarak ya da az tuzlu suda pişirildikten sonra torba yoğurduyla karıştırılır ve fermantasyona bırakılır. Hamur iri parçalar hâlinde kurutulur.

Bazı yörelerde “top tarhana” adıyla anılan bu ürün, Malatya çevresinde kara mercimek veya ıspanakla da hazırlanabilir. Yarma temelli bazı tarhanalar çorbanın yanında çerez olarak da tüketilir.

**Gediz Tarhanası**

Gediz tarhanası; kırmızıbiber, soğan, yoğurt, nane ve önceki üretimden ayrılan ekşi mayanın karıştırılmasıyla hazırlanır. Yaklaşık üç hafta süren fermantasyon boyunca hamurun tadı ve kokusu gelişir. Olgunlaşan karışım kaşıkla bezlere bırakılır, kurutulur ve elekten geçirilir. Son kurutma işleminin ardından ürün dinlendirilerek paketlenir.

**Göçmen Tarhanası**

Balkanlardan Anadolu'ya taşınan göçmen tarhanası özellikle Marmara Bölgesi'nde yaşatılan çeşitlerdendir. Lor peyniri, yumurta ve yeşil biber gibi malzemelerin kullanılması onu birçok tarhana türünden ayırır. Hamur yaklaşık 10-15 gün fermantasyona bırakılır ve belirli aralıklarla yeniden yoğrulur. Olgunlaşan yaş tarhana saklama kaplarına alınarak dondurucuda korunur. Pişirme öncesinde suyla çözdürülür, kıvamını aldıktan sonra süt ve peynirle zenginleştirilebilir.

Maraş Tarhanası

Maraş tarhanasının temelini buğday yarması ve yoğurt oluşturur. Kekik ve çörek otu gibi baharatlar ürüne kendine özgü bir aroma kazandırır. Suda pişirilen yarma, yoğurt ve baharatlarla karıştırılarak fermantasyona bırakılır. Hazırlanan hamur, yöreye özgü hasır sergilere ince tabakalar hâlinde yayılır ve kurutulur. Maraş tarhanası çorba yapımında kullanılabildiği gibi yarı kuru veya tamamen kurutulmuş biçimde çerez olarak da tüketilir.

Kültürel Hafızanın Sofradaki Karşılığı

Her yörenin tarhanası kendi coğrafyasının iklimini, tarımsal ürünlerini ve damak zevkini taşır. Malzemeler değişse de hazırlığın merkezinde emek, çalışma ve paylaşma vardır. Tarhana; evin bereketini, kışa hazırlığın heyecanını ve kuşaklar arasında aktarılan mutfak bilgisini tek bir kâsede buluşturur.

Günümüzde geleneksel üretim yöntemleri modern gıda teknolojileriyle desteklenirken tarhananın kültürel kimliği de korunmaya devam etmektedir. Yöresel çeşitlerin tanıtılması, üretici bilgisinin kayıt altına alınması ve tariflerin genç kuşaklara aktarılması, bu köklü mirasın geleceğe taşınması açısından önem taşır. Anadolu sofralarının emek kokan lezzeti tarhana geçmişle bugün arasında kurulan sıcak bir bağ olmayı sürdürmektedir.

Kaynaklar

1. Coşkun, F. (2014). "Tarhananın Tarihi ve Türkiye'de Tarhana Çeşitleri". Gıda Teknolojileri Elektronik Dergisi, 9(3), 69-79

2. Şahin, C. ve Bozok, D. (2024). "Anadolu'dan Dünyaya Lezzet Yolculuğu: Tarhana Gastrodiplomasi Aracı Olabilir mi?". Turizm Akademik Dergisi, 11(2), 279-297



Gülsen GÜN

Öğretmen

Kavak ocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumu

NAMIK KEMAL VE VATANSEVERLİK ATEŞİ



*“Vatanın bağrına düşman
dayamış hançerini;
Yok mudur kurtaracak bahtı
kara mâderini?”*



Vatan kavramı, Türk edebiyatında en güçlü karşılığını bulan değerlerden biridir. Bu kavramı bir duygu olmaktan çıkarıp bir ideale, bir mücadeleye dönüştüren en önemli isimlerden biri ise Namık Kemal'dir. Onun kaleminde vatan, uğruna ölünecek kutsal nitelikte bir anlam taşır. Ancak bu kutsallık kör bir bağlılıktan ibaret değil bilinçli bir sevgi ve özgürlük arzusundan doğar. Namık Kemal'in yaşadığı zaman Tanzimat Dönemi olarak bilinir. Bu dönem Batı etkisiyle yeniliklerin başladığı ancak aynı zamanda da siyasi ve toplumsal çalkantıların yaşandığı bir süreçtir. Namık Kemal, bu değişim rüzgârları içerisinde yetişmiş ve edebiyatı bir mücadele aracı olarak kullanmıştır. Bu anlayışın en güçlü yansımaları onun tiyatro türünde yazılmış ünlü eseri "Vatan Yahut Silistre"de görülür. Eserde geçen: "Vatanın bağrına düşman dayamış hançerini; Yok mudur kurtaracak bahtı kara mâderini?" dizeleri edebi bir ifade ve çağrıdır. Bu çağrı milletin uyanışını hedefler.

Namık Kemal burada vatani bir "anne" metaforuyla ele alır ve onu korumanın evlatların en büyük görevi olduğunu vurgular. Bu duygu okuyucunun kalbinde derin bir yankı uyandırır.

Onun şiirlerinde dikkat çeken bir diğer unsur ise fedakârlık vurgusudur. Namık Kemal'e göre vatan sevgisi gerektiğinde kendini feda edebilecek kadar güçlü olmalıdır. Bu düşünce şu dizelerde etkileyici bir şekilde dile getirilir:

"Ölürsem görmeden millette
ümid ettiğim feyzi;
Yazılsın seng-i kabrimde (mezar
taşında) vatan mahzun, ben
mahzun."

Şair bu dizelerle vatanın geleceği için duyduğu endişeyi ve bu uğurda duyduğu derin bağlılığı ifade eder. Onun için bireysel mutluluklar vatanın selameti karşısında ikinci plandadır. Namık Kemal'e göre gerçek vatanseverlik sadece duygularla değil bilgiyle ve farkındalıkla da beslenmelidir. Bu yönüyle Namık Kemal önemli bir

fikir adamıdır. Onun eserlerinde vatan, somut bir coğrafyadan çok daha fazlasıdır. Vatan; dil, kültür, tarih ve ortak değerlerin bir bütünüdür. Bu bütünlük milletin olmanın temelini oluşturur. Namık Kemal, bu bilinci oluşturmak için edebiyatı bir araç olarak kullanmıştır. Onun kalemi adeta bir kılıç gibi keskin ve etkileyicidir. Bugün Namık Kemal'in dizelerine baktığımızda hâlâ yüreğimizi titreten bir güç hissederiz. Onun sözleri geçmişte kalan birkaç dizeden ibaret olmayıp günümüzde de anlamını korumaktadır. Çünkü vatanseverlik zamanla değişen değil her dönemde yeniden tanımlanan bir değerdir.

Sonuç olarak Namık Kemal, vatanseverliği edebiyatın merkezine yerleştiren ve onu bir bilinç hâline getiren öncü bir isimdir. Belki de onun en büyük mirası bizlere şu soruyu sormayı öğretmesidir: "Vatanı sevmek sadece hissetmek midir yoksa onun için sorumluluk almak mıdır?"



Mehmet Kemal YILDIZ
İnfaz ve Koruma Memuru

İnancın, İradenin ve İstiklalin Zaferi

30 Ağustos, milletimizin vatan uğruna ortaya koyduğu iradenin, fedakârlığın ve sarsılmaz inancın zaferle taçlandığı gündür. Anadolu'nun işgal altında olduğu, imkânların son derece sınırlı kaldığı bir dönemde Türk milleti bağımsızlığından vazgeçmeyeceğini bütün dünyaya göstermiştir.

Cephede savaşan Mehmetçiğin cesareti, cephe gerisinde bütün varlığını mücadeleye adayan milletin fedakârlığı ve gönüllerde diri tutulan kurtuluş inancı Büyük Zafer'in en güçlü dayanaklarını oluşturmuştur. 30 Ağustos'u bugün de anlamlı kılan, Türk ordusunun kazandığı askerî başarının ötesinde, ümidini kaybetmeyen bir milletin iman, kararlılık ve vatan sevgisiyle yeniden ayağa kalkışıdır.

Zaferden Önce Gelen İnanç

Millî Mücadele'nin en güçlü dayanaklarından biri milletin bağımsız yaşayacağına dair sarsılmaz inancıydı. Şartlar ne kadar ağır olursa olsun ümidini kaybetmeyen çelikten irade, Anadolu'nun her köşesinde canlı tutuldu. İşgal karşısında teslimiyeti kabul etmeyen bu ruh, cepheye Mehmetçiğin cesaretine, cephe gerisinde milletin fedakârlığına döndü.

İnanç, bu mücadelenin manevi gücünü besleyen temel kaynaklardan biriydi. Vatanını, ailesini, ezanını, bayrağını ve geleceğini koruduğuna inanan asker için savaş, şahsi hayatın çok ötesinde bir anlam taşıyordu. Mehmetçiğin gönlünde vatan sevgisiyle iman duygusu birleşiyor, korkunun önüne vazife bilinci, teslimiyetin önüne istiklal arzusu geçiyordu. Cepheye evladını gönderen annenin duasında da düşmana karşı yürüyen askerin yüreğinde de aynı duygu vardı: Bu vatan sahipsiz bırakılamazdı.

Milletin Ortak Duası

Millî Mücadele'nin manevi cephesi hatırlandığında, Anadolu'nun dört bir yanından yükselen duaları da unutmamak gerekir. Cepheye giden evladının ardından dua eden anneler, vatanın selameti için ellerini semaya açan insanlar, elindeki son imkânı orduyla paylaşan vatanseverler bu zaferin görünmeyen kahramanları arasında yer almıştır.

Kurtuluş mücadelesi milletin ortak meselesine dönüşmüş; genç yaşlı, kadın erkek, zengin yoksul demeden herkes aynı ideal etrafında kenetlenmiştir. Millet olmanın gerçek anlamı da böylesi dönemlerde ortaya çıkar. Ortak acılar ortak direniş, ortak umutlar ortak mücadeleye, dualar ise güçlü bir

manevi dayanışmaya dönüşür. 30 Ağustos'un derin anlamı da burada saklıdır.

Vatan Sevgisinin Bedeli

Bugün özgürce yaşadığımız bu topraklar bize şehitlerden miras kalmıştır. Her karışında mücadele, fedakârlık, gözyaşı ve vatan sevgisi vardır. Bu sebeple 30 Ağustos'u anmak, tarihi bir sorumluluğu da beraberinde getirir.

Şehitlerimizin ve gazilerimizin bizlere bıraktığı en kıymetli emanet bağımsız bir vatandır. Bu emanete sahip çıkmak, milletimizin birlik ve beraberliğini korumak, ülkemizin geleceği için çalışmak, üretmek ve genç nesillere vatan sevgisini doğru biçimde aktarmakla mümkündür.

Bugünün gençleri Büyük Taarruz'u, Dumlupınar'ı ve 30 Ağustos'u tarih kitaplarında birkaç satırdan ibaret görmemelidir. O satırların arkasındaki insan hikâyelerini, fedakârlıkları, yoklukları ve inancı anlamalıdır. Çünkü tarih kendisini meydana getiren ruh kavrandığında gerçek anlamına ulaşır.

Zafer Ruhu Yaşamaya Devam Ediyor

Aradan geçen yıllar 30 Ağustos'un anlamını azaltmamış aksine milletimizin ortak hafızasındaki yerini daha da güçlendirmiştir. Her 30 Ağustos'ta gökyüzünde dalgalanan bayrağımız bize istiklal bedelini, bağımsızlığın kıymetini ve millet olmanın sorumluluğunu yeniden hatırlatır.

Zafer ruhu en zorlu mücadelelerde dahi inancı korumaktır.

Zafer ruhu vatanın ve milletin geleceği söz konusu olduğunda şahsi menfaatleri geride bırakabilmektir.

Zafer ruhu milletin gücüne inanmak, mücadeleden kaçmamak ve şartlar ne kadar ağır olursa olsun yeniden ayağa kalkabilmektir.

Zafer ruhu insanın elinden gelen bütün gayreti gösterdikten sonra gönlünü inançla güçlü tutabilmesidir.

30 Ağustos bize göstermiştir ki inançla beslenen bir irade, vatan sevgisi ve millet olma şuuru ile birleştiğinde en ağır şartların içinden dahi bir istiklal destanı doğabilir.

Bugün bize düşen görev bu ruhu hamasi söylemlere hapsedmeden gelecek kuşaklara aktarmaktır. Millî Mücadele'nin hangi şartlarda kazanıldığını bilmek, geçmişin fedakârlıklarından güç alarak ülkemizin geleceği için daha çok çalışmak ve milletimizin ortak değerlerine sahip çıkmak şüphesiz vatanını seven her bireyin en öncelikli sorumluluğudur.

Büyük Zafer'in taşıdığı inanç, cesaret, fedakârlık ve birlik ruhu milletimizin geçmişten bugüne uzanan manevi dünyasının güçlü bir yansımasıdır. Bu ay içerisinde idrak ettiğimiz Mevlit Kandili Hazreti Muhammed (sav)'in insanlığa bıraktığı merhamet, kardeşlik ve güzel ahlak mirasını yeniden hatırlamak için kıymetli bir vesile olmuştur. Bu manevi iklimin ardından ulaşacağımız 30 Ağustos Zafer Bayramı ise inançla beslenen bir iradenin, vatan sevgisinin ve milletçe kenetlenmenin tarihe yazdığı büyük zaferi hafızalarımızda yeniden canlandıracaktır. Bu seneki Mevlit Kandili'nin gönüllerimizde kardeşlik ve dayanışma duygularını güçlendirmesi, bu 30 Ağustos'un da inanç, cesaret ve istiklal ruhunun milletimizin ortak hafızasında ve gelecek nesillerin gönlünde daima yaşamasına vesile olması temennimizdir.



Hakan ERDEM

Değer Dergisi Yazı İşleri Müdürü

BİR GECEYİ ANMAKTAN BİR ÖMRÜ ANLAMAYA Mevlit Kandili

İnsanlık, tarih boyunca yolunu kaybettiği dönemlerde kendisine yön gösterecek değerlere ihtiyaç duymuştur. Bugün bilim ve teknolojinin sunduğu imkânlar geçmiş çağlarla kıyaslanamayacak ölçüde gelişmiş olsa da insanın anlam, sevgi, saygı ve güven arayışı devam ediyor. Bilginin çoğaldığı, iletişimin hızlandığı bir dünyada, insanın insana ulaşması kimi zaman daha da güçleşiyor. İşte böyle bir çağda Mevlit Kandili, bize Hazreti Muhammed (sav)'in dünyaya teşrifini anmanın ötesinde onun insanlığa bıraktığı ahlaki mirası yeniden düşünmek için önemli bir imkân sunuyor.

Mevlit, sözlükte “doğum yeri ve zamanı” anlamına gelir. İslam kül-

türünde ise Hazreti Peygamber'in dünyaya gelişini ve bu vesileyle oluşan dinî ve kültürel geleneği ifade eden geniş bir anlama sahiptir. Asırlar boyunca Mevlit Kandili peygamber sevgisinin kuşaktan kuşağa aktarılmasına vesile olmuş, toplumsal dayanışmadan aile hayatına kadar güçlü bir kültürel miras oluşturmuştur. Ancak Mevlit Kandili'nin taşıdığı anlamı bir gecenin manevi atmosferiyle sınırlamak eksik kalacaktır. Asıl mesele Hazreti Peygamber'i anmak kadar onu anlamak, onun hayatında karşılık bulan değerleri kendi hayatımıza taşıyabilmektir.

Rahmetten Güzel Ahlaka Uzanan Miras

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim

“

Mevlit Kandili, Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (sav)'in dünyaya teşriflerini anmak, onun güzel ahlakını, merhametini, adaletini ve insanlığa bıraktığı eşsiz mesajı yeniden hatırlamak için gönüllerin manevi bir iklime kavuştuğu müstesna gecedir.

Hazreti Muhammed'i "âlemlere rahmet" olarak tanımlar. Bu rahmet anlayışı, onun hayatında soyut bir kavram olarak kalmamış, insana yaklaşımında, aile ilişkilerinde, çocuklara gösterdiği sevgide, yoksullara karşı hassasiyetinde ve adalet anlayışında somutlaşmıştır.

Efendimizin hayatına baktığımızda insan onuruna verilen değerlin güçlü örnekleriyle karşılaşırız. Yetimin başını okşayan, yoksulun hâlini gözetken, çocuklarla ilgilenen, yaşlılara hürmet gösteren ve kendisine yapılan haksızlıklar karşısında dahi ahlaki ölçüyü kaybetmeyen bir peygamber görürüz.

Dijital Çağın Ahlak İmtihanı

Çağımızın önemli meselelerinden biri teknolojik gelişmenin hızına ahlaki gelişmenin yetişememesidir. İletişim araçlarımız çoğalırken birbirimizi dinleme kabiliyetimiz zayıflayabiliyor. Sosyal medya insanları birbirine bağlarken öfke, hakaret ve ayrıştırıcı dil de birkaç saniye içinde geniş kitlelere ulaşabiliyor. İnsanların mahremiyeti zedelenebiliyor, acılar kimi zaman seyirlik bir içeriğe dönüşebiliyor.

Böylesi bir ortamda Hazreti Peygamber'in hayatında karşılık bulan adalet, nezaket ve emanete riayet ilkeleri günümüz toplumu için de güçlü bir rehber niteliğindedir. Özellikle iletişim çağında onun ahlakından öğreneceğimiz çok şey bulunuyor. Bir bilgiyi paylaşmadan önce doğruluğunu araştırmak, insanların kusurlarını teşhir etmemek, sözümüzün karşındaki insan üzerinde bırakacağı etkiyi düşünmek, öfkeyle hareket etmemek ve farklılıkları düşmanlık sebebi hâline getirmemek... Bugün "medya etiği", "iletişim etiği" ve "dijital sorumluluk" başlıkları altında tartıştığımız pek çok konunun temelinde de bu ahlaki ölçüler yer alıyor. Bu nedenle Mevlit Kandili geçmişe dönük bir hatırlamanın yanında bugüne yönelik güçlü bir muhasebe çağrısıdır.

Kendimize şu soruyu sorabilmeliyiz: Peygamberimizi sevdiğimizi söylüyoruz, peki onun örnek hayatından ve güzel ahlakından kendimize ne kadar pay çıkarıyoruz?

Hazreti Peygamber'in hayatındaki önemli örneklerden biri de insan kazanmayı önceleyen yaklaşımıdır. Efendimiz kırmanın kolay olduğu yerde onarmayı, öfkenin yükseldiği yerde sükûneti, intikamın mümkün olduğu yerde merhameti tercih etmiştir. Bu yaklaşım aile hayatından çalışma yaşamına, eğitimden toplumsal ilişkilere kadar bugün de üzerinde düşünülmesi gereken güçlü bir ahlaki ölçüdür.

Çocuklarımızın ve gençlerimizin rol modellerini büyük ölçüde ekranlardan seçtiği bir dönemde Hazreti Peygamber'i onlara nasıl anlattığımız da çok önemlidir. Onun hayatını tarih sıralaması içinde aktarmanın yanında dürüstlüğü, güvenilirliğini, aile içindeki nezaketini ve insanlarla kurduğu iletişimi günlük hayatla ilişkilendirmek gerekir. Genç bir insan Peygamberimizin hayatında kendi dünyasına dokunan bir değer bulabildiğinde bu bilgi hafızada kalan bir bilgi olmaktan çıkar ve davranışa dönüşür.

Bir Gecedek Bir Ömre Taşınan Ahlak

Toplumların geleceğini belirleyen unsurlardan biri de değerlerin bilinmesi kadar yaşanmasıdır. Bu açıdan Mevlit Kandili insanın kendisiyle ve çevresiyle ilişkisini yeniden gözden geçirebilmesi için önemli bir fırsattır. Bir kırgınlığı sona erdirmek, uzun zamandır aranmayı bekleyen bir büyüğümü zü aramak, bir çocuğa sevgiyle yaklaşmak, ihtiyaç sahibinin kapısını çalmak, öfkeyle söylediğimiz bir söz için özür dilemek ya da haksızlık karşısında hakkaniyeti savunmak önemli erdemli davranışlardır.

Hazreti Muhammed (sav)'in insanlığa bıraktığı en güçlü miraslardan

biri de güzel ahlaktır. Savaşların gölgesinde büyüyen çocukların, şiddete maruz kalan insanların, yoksulluğun ağırlığını taşıyan ailelerin ve giderek yalnızlaşan bireylerin bulunduğu bir dünyada "âlemlere rahmet" olarak gönderilen bir peygamberin mesajını yeniden düşünmek büyük önem taşımaktadır.

İdrak edeceğimiz Mevlit Kandili'nin gönüllerimize huzur, hayatımıza istikamet, toplumsal ilişkilerimize kardeşlik ve insanlığın ortak geleceğine hayırlar getirmesini diliyorum.

Şüphesiz Peygamber Efendimizi gerçekten anlamak, O'nu sadece anmakla değil merhametini, adaletini, güzel ahlakını ve insan sevgisini hayatımızda yaşatmakla mümkündür.





Hamdi ÖLMEZOĞLU

Psikolog

Denizli T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu



KAYIPLA BAŞ ETMEDE KELİMELERİN İYİLEŞTİRİCİ GÜCÜ

İnsanoğlu varoluşundan beri çevresindeki kayıpları kabullenmeye çalışır. Ölüm, ayrılıklar, savaşlar, doğal afetler toplumların şekillenmesinde önemli rol oynarken insanlığın acılarla baş etme yöntemlerini de biçimlendirmiştir. İşte bu baş etme yollarından birisi insanlık tarihi kadar eski olabileceği düşünülen ağıt yakmadır. Genellikle edebi ürün ve toplumsal bir gerçek olarak ele alınan ağıt kültürü, bireyin acısını yansıtmalarının psikolojik açıdan en işlevsel yönüdür.

Tarihsel perspektiften bakıldığında yas tutmanın çok eski zamanlara dayandığı bilinmektedir. Sümerlere

ait “Ur” ağıtları bir şehrin yıkılışı ve insanların feryadından söz eder. Öte yandan eski Türklerde “sagu” denilen matem şiirleri, toplu ortamlarda Türklerin bilinen en eski milli telli çalgısı ve günümüzdeki bağlamanın atası kabul edilen tarihi bir enstrüman olan kopuz eşliğinde söylenmekteydi. Bu ve bunun gibi birçok tarihsel örnek birbirinden haberi olmayan uygarlıkların kayıplardan sonra benzer tepkiler verdiğini ortaya koymaktadır. Yaşanan duygular, baş etme biçimleri ve ihtiyaçlar zaman ve mekân farklı olsa da insanoğlunda benzerlik göstermektedir. Çünkü insanlar acılarını ifade etmek, paylaşmak

“

Bireysel baş etmeyi kolaylaştırmasının yanında ağıtın en önemli fonksiyonlarından birisi sosyal işlevidir. Cenaze programı, taziye ve ortak yas tutma kişiye yalnız olmadığını hissettirir.

ve onları anlamlandırıp yaşanan acılarla baş etmek ister.

Modern psikoloji literatürünü incelediğimizde kayıp sonrası yaşanan duyguların bastırılması veya yok sayılması yerine bu duyguların kabul edilmesi ve ifade edilmesinin daha sağlıklı olacağından söz edilmektedir. İşte tam olarak bu noktada ağıt kültürünün psikolojik işlevinden söz edebiliriz. Ağıt duyguların söze çevrilmesidir. Çünkü duygular kelimelere döküldüğünde daha görünür hâle gelir ve onlarla baş etmek daha kolay olabilir.

Bireysel baş etmeyi kolaylaştırmasının yanında ağıtın en önemli fonksiyonlarından birisi sosyal işlevidir. Cenaze programı, taziye ve ortak yas tutma kişiye yalnız olmadığını hissettirir. Sosyal destek bu sürecin en iyileştirici tarafıdır. Ancak kentleşmenin artması ve yoğun iş temposu ile birlikte yaşam mücadelesinin zorlu bir hâl alması bu desteği azaltmaktadır. Yalnızlaşan birey acısını sosyal medyada paylaşmakla yetinmektedir. Taziye mesajı ise yine sosyal medya üzerinden

yollanan metinlerle sınırlı kalmaktadır. Sosyal medyadan paylaşılan “Güçlü ol, artık toparlan!” gibi ifadeler kişinin yasını yaşamasını engelleyebilir. Çünkü modern dünyaya acı ve hüznün gibi duygulara yer açmayıp bu duygulara tahammül edememekte ve bireylere sürekli “mutlu ol, neşeli görün” baskısı kurmaktadır. Bu durum da kişinin kaybının kabullenmesini ve sürecin sağlıklı atlatılmasını engellemektedir. Kaybedilen kişiyle olan bağları tamamen kopartmak yerine anılar, eşyalar ve değerler üzerinden o kişiyle olan bağın devam etmesi daha sağlıklı olacaktır.

Kültürümüzde yakılan ağıtlarda kaybedilen kişiyle konuşmaya devam edilir. Bu durum bağın devam etmesini sağlamaktadır. Ağıt, insan zihninin kaybını kabullenme aşamalarında baş etmeyi kolaylaştırmak adına geliştirdiği doğal bir mekanizmadır. Hislerin dillendirilmesi, acının paylaşılması ve kaybın hayatın doğal akışının parçası hâline gelmesi ağıtın getirdiği işlevsel yönlerdir.

Binlerce yıl önce Sümerler’de, Orta Asya’da veya Anadolu köylerinde yankılanan ağıtlar ile bugün terapi odalarında dile getirilen kayıp öyküleri arasında benzerlikler bulunmaktadır. Aslında her ikisinde de amaç acıyı bastırmak değil duyguyu ortaya çıkarmaktır. Çünkü sevinçler paylaşıldıkça artarken acılar paylaşıldıkça azalır.

“

Tarihsel perspektiften bakıldığında yas tutmanın çok eski zamanlara dayandığı bilinmektedir. Sümerlere ait “Ur” ağıtları bir şehrin yıkılışı ve insanların feryatından söz eder. Öte yandan eski Türklerde “sagu” denilen matem şiirleri toplu ortamlarda kopuz eşliğinde söylenmekteydi.





Enes Batuhan TANRIVERDİ
İnfaz ve Koruma Memuru

2026 FIFA DÜNYA KUPASI: ÜÇ ÜLKE, 48 TAKIM VE UNUTULMAYACAK BİR TURNUVA

Futbol tarihinin en büyük organizasyonu 2026 yazında alışılmış sınırlarının dışına çıktı. Dünya Kupası ilk kez 48 takımla oynandı ve ilk kez üç ülke turnuvaya birlikte ev sahipliği yaptı. Amerika Birleşik Devletleri, Kanada ve Meksika'nın ortaklaşa düzenlediği organizasyon, 11 Haziran'da başladı ve 19 Temmuz'da sona erdi. Toplam 104 karşılaşmanın oynandığı turnuvanın sonunda kupayı kaldıran ülke İspanya oldu. Ancak 2026 Dünya Kupası yalnızca şampiyonuyla hatırlanmayacak. Türkiye'nin 24 yıllık hasretinin sona ermesi, Yeşilburun Adaları'nın hikâyesi, Norveç'in Brezilya'yı turnuva dışına itmesi, Lionel Messi'nin bir kez daha finale çıkması, Kylian Mbappé'nin golleri ve Kuzey Amerika'da oluşan futbol atmosferi bu turnuvanın hafızalarında kalan parçaları oldu.

ÜÇ ÜLKENİN DÜNYA KUPASI

2026 organizasyonunun en farklı tarafı henüz ilk düdük çalmadan belliydi. Dünya Kupası tarihinde ilk kez üç ülke aynı turnuvayı birlikte düzenliyordu. Kanada, Toronto ve Vancouver şehirleriyle organizasyona katıldı. Meksika'da Guadalajara, Mexico City ve Monterrey şehirleri karşılaşmalara ev sahipliği yaptı. Amerika Birleşik Devletleri ise 11 farklı şehirde ev sahibi olarak turnuvanın büyük bölümünü üstlendi.

Meksika için turnuvanın ayrı bir tarihi anlamı vardı. Daha önce 1970 ve 1986 Dünya Kupalarını düzenleyen ülke, Dünya Kupasına üçüncü kez ev sahipliği yapan ilk ülke oldu.

Kanada ilk kez ev sahiplerinden biri olurken ABD, 1994'ten 32 yıl sonra turnuvada yeniden ev sahibi oldu. Ancak bu kez ABD'de daha önceki

turnuvadan farklı bir futbol ortamı vardı. Avrupa futbolunun ülkedeki takipçi kitlesi büyümüş, Amerika Birleşik Devletleri profesyonel futbol ligi olan MLS'in etkisi artmış ve Lionel Messi gibi dünya yıldızlarının Amerika'ya gelişi futbolun görünürlüğünü başka bir seviyeye taşımıştı. Amerikan spor kültürünün en belirgin özellikleri de Dünya Kupası boyunca kendisini hissettirdi. Dev stadyumlar, maç öncesi organizasyonları, şehirlerde kurulan taraftar alanları ve sporla eğlenceyi bir araya getiren etkinlikler turnuvanın klasik Dünya Kupalarından farklı bir atmosfere sahip olmasını sağladı.

Turnuva sona erdiğinde tribünlerden karşılaşmaları takip eden toplam seyirci sayısı 6 milyon 810 bin 966'ya ulaştı. Maç başına ortalama 65 binden fazla seyirci düşerken

stadyumların doluluk oranı yüzde 99,7 olarak açıklandı. 104 karşılaşmada toplam 308 gol atılması da turnuvanın büyüklüğünü yalnızca tribünde değil sahada da gösterdi.

48 TAKIMLI YENİ DÖNEM

1998 Dünya Kupası'ndan itibaren kullanılan 32 takımlı format 2026 ile birlikte tarihe karıştı. Takım sayısının 48'e yükselmesiyle 12 grup oluşturuldu. Her grupta dört takım mücadele etti. İlk iki sırayı alan ülkelerin yanında en başarılı sekiz grup üçüncüsü de son 32 turuna yükseldi. Bu sistem değişikliği sayesinde Dünya Kupası'nın genişleyen formatı, uzun yıllardır futbolun en büyük organizasyonuna katılma şansı bulamayan ülkelere yeni bir kapı araladı. Böylece turnuva, yalnızca daha fazla takımın mücadele ettiği bir organizasyon olmakla kalmadı, farklı kıtalardan ve futbol kültürlerinden ülkeleri aynı sahnede buluşturarak küresel kimliğini daha da güçlendirdi. Bu dönüşümün en dikkat çekici örneklerinden biri ise Yeşil Burun Adaları oldu.

24 YILLIK HASRET SONA ERDİ

Türkiye açısından 2026 Dünya Kupası'nın anlamı ise çok daha farklıydı. A Milli Takım en son 2002 yılında Dünya Kupasında mücadele etmiş, Güney Kore ve Japonya'da düzenlenen turnuvayı üçüncü tamamlayarak Türk futbol tarihinin en büyük başarılarından birine imza atmıştı. Aradan geçen tam 24 yılın ardından Türkiye yeniden Dünya Kupası sahnesine çıktı. Beklenti yüksekti. Kadronun önemli bölümünü Avrupa'nın büyük liglerinde forma giyen genç oyuncular oluşturuyordu.

Arda Güler, Kenan Yıldız ve Orkun Kökçü gibi isimlerin bulunduğu jenerasyonun turnuvada dikkat çekebileceği düşünülüyordu. Türkiye, ev sahibi ABD, Avustralya ve Paraguay ile birlikte D Grubu'nda yer aldı.

İlk karşılaşmada Avustralya karşısında alınan 2-0'lık mağlubiyet kötü bir başlangıç oldu. İkinci maçta Paraguay karşısında daha fazla üretmeye çalışan bir Türkiye vardı ancak gol yine gelmedi. Paraguay mücadeleyi 1-0 kazanırken

mesine rağmen golü bulamadığına dikkat çekildi. Son maç ise bambaşka bir hikâyeye dönüştü. Rakip, grubun liderliğini garantileyen ev sahibi ABD'ydı. Türkiye sahadan 3-2 galip ayrıldı. Böylece A Milli Takımımız, 2002 Dünya Kupasından tam 24 yıl sonra turnuvada yeniden bir maç kazanmış oldu. Bu galibiyet gruptan çıkmaya yetmedi ve Türkiye turnuvayı üç puanla tamalayarak Dünya Kupasına grup aşamasında veda etti.

2026 macerası beklenenden kısa sürdü. İstenilen başarı gelmedi. Ancak 24 yıl sonra yeniden Dünya Kupası sahnesinde olmak ve turnuvayı ev sahibi ABD karşısında alınan galibiyetle tamamlamak, Türk futbolunun uzun süredir beklediği dönüşün başlangıcı olarak kayıtlara geçti.

İSPANYA'NIN İKİNCİ DÜNYA KUPASI

Turnuvanın sonunda kupayı kaldıran ülke İspanya oldu. Luis de la Fuente yönetimindeki takımın Dünya Kupası yolculuğu beklenmedik bir sonuçla başladı. İlk rakip Yeşilburun Adaları'ydı. İspanya oyunun büyük bölümünü rakip yarı sahada geçirmesine rağmen gol bulamadı ve mücadele 0-0 sona erdi. Bu maç daha sonra İspanya'nın turnavadaki tek golsüz maçı oldu. İkinci karşılaşmada Suudi Arabistan 4-0 mağlup edildi. Grup aşamasının

son maçında Uruguay'ı 1-0 yenen İspanya, yedi puanla grup lideri olarak eleme aşamasına geçti. Sonrasında ise oldukça etkileyici bir seri başladı. Son 32 turunda Avusturya'yı 3-0 yendi. Son 16 turunda rakip Portekiz'di. İspanya zorlu mücadeleyi 1-0 kazandı. Çeyrek finalde Belçika karşısında alınan 2-1'lik galibiyet yarı final biletini getirdi. Yarı finalde karşısında turnuvanın



iki karşılaşmanın ardından millî takımın gruptan çıkma ihtimali sona erdi. 24 yıl sonra gelen Dünya Kupası dönüşünde beklenti elemeler turlarını görmektir. İlk iki karşılaşmanın ardından ortaya çıkan tablo bu nedenle hayal kırıklığı yarattı. FIFA'nın turnuva değerlendirmesinde de Türkiye'nin özellikle ilk iki maçta çok sayıda pozisyona gir-

DÜNYA KUPASI

güçlü ekiplerinden Fransa vardı. İspanya bu kez rakibine gol şansı vermedi ve 2-0 kazanarak finale yükseldi. Turnuva boyunca sekiz karşılaşma oynayan İspanya final öncesinde yalnızca bir gol yemişti. Bu tablo şampiyonluğun tesadüf olmadığını açıkça gösteriyordu.

Bu başarı hikâyesinin dikkat çeken isimlerinden biri de genç yıldız Lamine Yamal oldu. Henüz çok genç yaşına rağmen sergilediği olgun futbol, İspanya'nın hücum hattına dinamizm kazandırdı. Hızı, bire birdeki etkinliği ve oyun görüşüyle

rakip savunmaların dengesini bozan Yamal, özellikle kritik anlarda takımına nefes aldırın bir oyuncu olarak öne çıktı. Turnuva boyunca attığı goller ve yaptığı asistlerin ötesinde sahaya koyduğu öz güven ve cesaret onun geleceğin en büyük yıldızlarından biri olacağının sinyallerini verdi. İspanya'nın kolektif gücü içerisinde parlayan bu genç yetenek, kazanılan kupanın simge isimlerinden biri hâline gelerek futbol dünyasının dikkatini üzerine çekti.

SON ŞAMPİYONA KARŞI FİNAL

19 Temmuz 2026'da New York-New Jersey'de oynanan finalde İspanya'nın rakibi Arjantin oldu. Arjantin dört yıl önce Katar'da kazandığı şampiyonluğu tekrardan kazanmak istiyordu. Lionel Messi ise 39 yaşında bir kez daha Dünya Kupası finaline çıkmıştı. Karşılaşmanın normal süresinde gol sesi çıkmadı. İspanya oyunun büyük bölümünde topa sahip olan taraf olsa da Emiliano Martínez'in kurtarışları

Arjantin'i maçın içinde tuttu. Karşılaşma uzatmalara gitti.

Dakikalar 106'yı gösterirken Pedro Porro'nun ortasında Nico Williams topu Ferran Torres'e indirdi ve Torres'in vuruşu ağlarla buluştu. İspanya 1-0 öne geçti. Kalan dakikalarda skor değişmedi. 2010 yılında tarihindeki ilk Dünya Kupasını kazanan İspanya 16 yıl sonra yeniden dünyanın zirvesine çıktı.

TURNUVANIN OYUNCUSU: RODRI

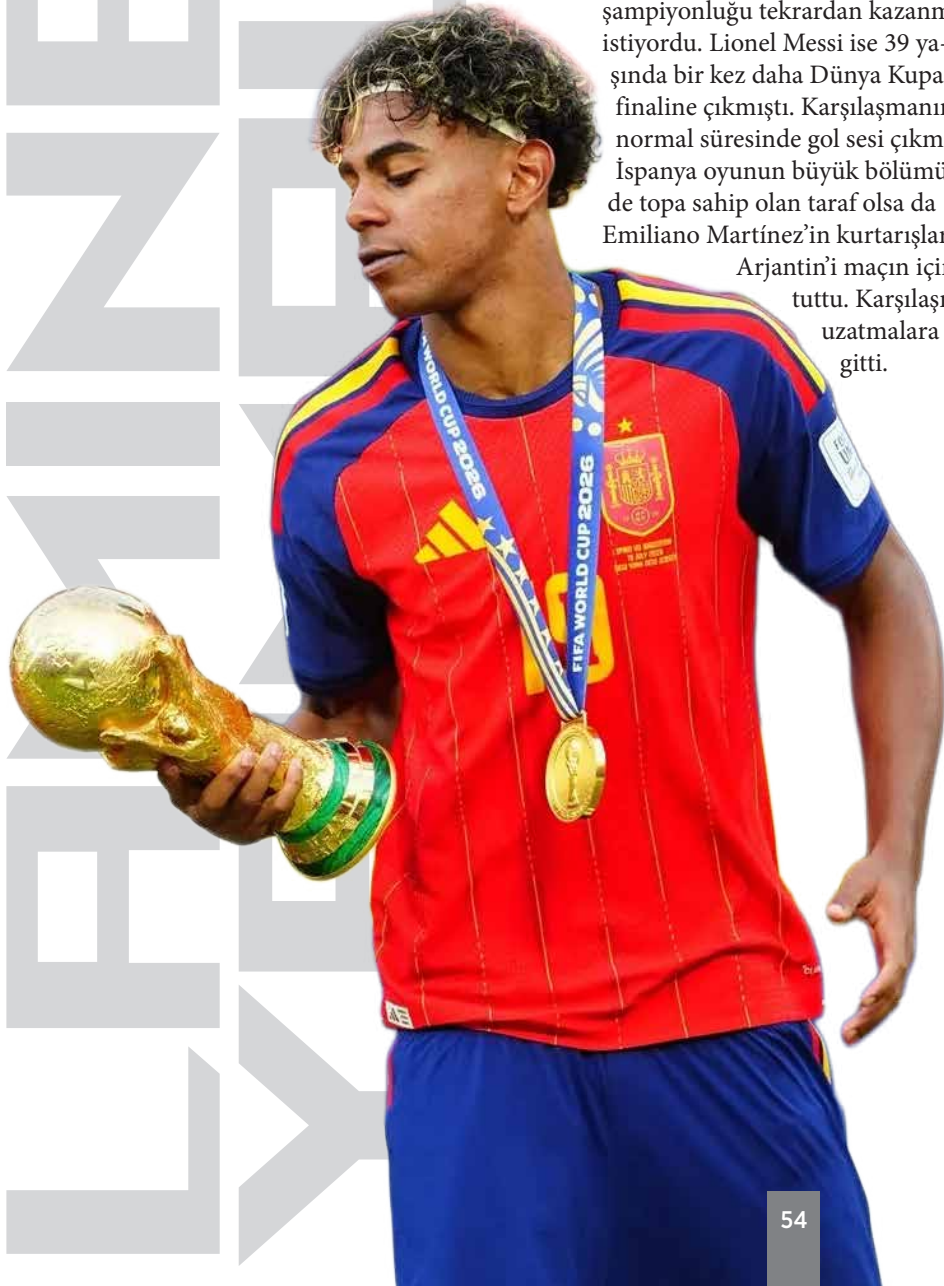
Şampiyon takımın merkezindeki isimlerden biri Rodri'di. İspanya'nın orta sahadaki oyun düzeninin temelini oluşturan tecrübeli futbolcu turnuva boyunca takımının temposunu belirleyen isim oldu. Sekiz karşılaşmanın ardından FIFA tarafından turnuvanın en iyi oyuncusuna verilen Altın Top ödülüne Rodri layık görüldü. İspanya bireysel ödüllerde de turnuvaya damga vurdu. Unai Simón yedi maçta kalesini gole kapatarak "Altın Eldiven" ödülünü aldı. Genç savunmacı Pau Cubarsí ise turnuvanın en iyi genç oyuncusu seçildi.

10 GOLLE MBAPPÉ

Fransa kupaya ulaşamadı ancak Kylian Mbappé bireysel anlamda turnuvanın en büyük performanslarından birini ortaya koydu. Fransız yıldız sekiz karşılaşmada attığı 10 golle 2026 Dünya Kupasının gol kralı oldu ve Altın Ayakkabı ödülünü kazandı. Lionel Messi Altın Ayakkabı sıralamasında ikinci, İngiltere'den Jude Bellingham ise üçüncü sırada yer aldı.

ASİSTLERDE OLİSE

Fransa'nın hücum gücünün diğer önemli ismi Michael Olise'di. Turnuva boyunca yaptığı yedi asistle organizasyonun asist lideri olan Olise, Fransa'nın yarı finale kadar uzanan yolculuğunda önemli rol oynadı. Mbappé'nin golleri ile Olise'nin yaratıcılığı Fransa'yı turnuvanın en üretken hücum takımlarından biri hâline getirdi.







Bünyamin ÖRNEK
İnfaz ve Koruma Memuru
Kavak S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu

DENİZDE YAZILAN SADAKAT



Yarbay Yukichi Tsumura ve Heimei Maru'nun Tarihe Geçen Yolculuğu

Yıl 1921

Birinci Dünya Savaşı'nın yıkıcı etkileri henüz silinmemiş, Anadolu'da Millî Mücadele bütün kararlılığıyla sürüyordu. Bu çetin dönemde Uzak Doğu'dan yola çıkan bir Japon gemisi, Türk-Japon ilişkilerinin ortak hafızasında kalıcı bir yer edinecek uzun ve zorlu bir yolculuğa başladı.

Birinci Dünya Savaşı sırasında Kafkas Cephesi'nde Ruslara esir düşen çok sayıda Osmanlı askeri, Sibiryadaki kamplara gönderilmişti. Yıllar süren esaretin ardından Rusyada yaşanan siyasi gelişmeler

ve Japonya'nın Sibiryaya müdahalesi, bölgedeki Türk esirlerin durumunu yeni bir aşamaya taşıdı. Osmanlı makamlarının, Japon Hükûmetinin ve çeşitli uluslararası kuruluşların girişimleri sonucunda bini aşkın Türk esirin ülkeye gönderilmesi için Heimei Maru adlı Japon ticaret gemisi görevlendirildi.

Gemi, Şubat 1921'de Vladivostok'tan hareket etti. Yolcular arasında askerlerin yanı sıra kadınlar, çocuklar, siviller ve yaralılar da bulunuyordu. Uzun yıllar boyunca ailelerinden ve memleketlerinden uzak kalan bu insanlar için yolculuk esaretin sona ereceğine dair güçlü bir umut taşıyordu. Heimei

“

Arşiv belgeleri, Japon makamlarının Türk esirlerin Yunanistan'a teslim edilmesine karşı çıktığını ve geminin serbest bırakılması için yoğun diplomatik girişimlerde bulunduğunu göstermektedir. Yarbay Tsumura da sorumluluğu altındaki yolcuları koruma konusundaki kararlı tutumunu sürdürdü.

Maru'nun kaptanlığını üstlenen Yarbay Yukichi Tsumura'nın görevi yolcuları güvenli biçimde İstanbul'a ulaştırmaktı.

Gemi; Kolombo, Aden, Süveyş ve Port Said güzergâhını izleyerek Akdenize açıldı. İstanbul'a yaklaşırken 3 Nisan 1921'de Yunan Deniz Kuvvetleri tarafından durduruldu. Türk İstiklal Harbi'nin devam ettiği bu dönemde Yunan makamları, gemideki askerlerin Anadolu'daki mücadeleye katılabileceğini ileri sürerek yolculuğa izin vermedi. Böylece insani amaçlarla başlayan tahliye süreci aylar sürecektir uluslararası bir krize dönüştü.

Arşiv belgeleri, Japon makamlarının Türk esirlerin Yunanistan'a teslim edilmesine karşı çıktığını ve geminin serbest bırakılması için yoğun diplomatik girişimlerde bulunduğunu göstermektedir. Yarbay Tsumura da sorumluluğu altındaki yolcuları koruma konusundaki kararlı tutumunu sürdürdü. Sonraki yıllarda anlatılan bazı rivayetlerde ona atfedilen etkileyici sözler yer alsa da tarihi belgelerin ortaya koyduğu asıl gerçek Tsumura'nın görev bilinci ve insan hayatını önceleyen yaklaşımıdır.

Heimei Maru önce Midilli'ye ardından Pire'ye götürüldü. Gemideki yaşam şartları zamanla ağırlaştı; yiyecek, temiz su ve sağlık hizmetlerine duyulan ihtiyaç arttı. Uluslararası Kızılhaç Komitesi tarafından hazırlanan raporlarda kadınların, çocukların, yaralıların ve yaşlıların karşılaştığı güçlükler ayrıntılı biçimde kayda geçirildi. Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti, Japonya, Milletler Cemiyeti ve diğer diplomatik aktörler esirlerin serbest bırakılması amacıyla girişimlerini sürdürdü.

Müzakereler sonucunda kadınlar, çocuklar, yaralılar ve sivillerden oluşan yaklaşık dört yüz kişilik bir grup Olympos gemisiyle İstanbul'a gönderildi. Geri kalanların ise tarafsız bir bölgede tutulması gündeme geldi. İtalya'nın devreye girmesiyle Türk esirlerin Asinara Adası'na nakledilmesine karar verildi. Heimei Maru, Ekim 1921'de

Heimei Maru meselesi; Japonya, Osmanlı Devleti, Ankara Hükûmeti, Yunanistan, İngiltere, İtalya, Milletler Cemiyeti ve Uluslararası Kızılhaç Komitesi gibi birçok aktörün dâhil olduğu kapsamlı bir diplomasi sürecidir. Bu yönüyle olay, bir geminin denizde alıkonulmasının ötesine geçerek savaş esirlerinin hukuki statüsünü, ulus-

lararası sorumluluğu ve insani diplomasiinin önemini gözler önüne sermiştir.

Türk-Japon dostluğunun tarihi bağları 1890 yılında Japonya açıklarında batan Ertuğrul Fırkateyni'ne kadar uzanır. Japon halkının kazazedelere gösterdiği yardımseverlik, iki toplum arasında derin bir yakınlık oluşturmuştur. Heimei Maru yolculuğu ise bu dostluk zincirine yeni bir halka eklemiştir. Yarbay Tsumura'nın görevi boyunca sergilediği insani ve kararlı yaklaşım, Türk kamuoyunda uzun yıllar boyunca saygıyla anılmış, adı İstanbul'un Beykoz ilçesindeki bir

caddeye verilmiştir.

Tarih çoğu zaman savaşlar, antlaşmalar ve siyasi kararlar üzerinden anlatılır. Oysa kimi olaylar sorumluluk duygusuyla hareket eden insanların tutumları sayesinde ortak hafızada yer edinir. Yukichi Tsumura'nın Heimei Maru'daki yolculuğu da vicdanın, görev ahlakının ve milletler arasındaki dostluğun denizde yazılan güçlü örneklerinden biridir.

Kaynaklar

1. Dinçel, Yusuf (2025). "Arşiv Belgeleri Işığında Heimei Maru Japon Gemisi: Esir Türkler İçin Yürütülen Diplomatik Faaliyetler". *Belleten*, 89(316), 1159-1184
2. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi (2024). "II. Dünya Savaşı Öncesinde Türkiye ve Japonya İlişkilerinin Parametreleri (1930-1939)". *Cilt 14, Türkiye-Japonya İlişkileri 100. Yıl Özel Sayısı*, 164-179
3. Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi (2015). "Japonya'da Türkçenin Araştırılması ve Öğretimi Meseleleri"



adaya ulaştı ve yolcular burada İtalyan gözetimine alındı.

Yarbay Tsumura ile Türk esirlerin yolları Asinara'da ayrıldı. Tsumura'nın yolculuk boyunca sergilediği tutum iki millet arasındaki dostluğun simgelerinden biri hâline geldi. Ancak Türk esirlerin çilesi henüz sona ermemişti. Asinara'daki zor şartların ardından Hilâl-i Ahmer Cemiyetinin gönderdiği Ümid vapuru, esirleri Mayıs 1922'de adadan teslim aldı. Yolcular Haziran 1922'de İstanbul'a ulaşarak yıllar sonra ana vatanlarına kavuştu.



Abdullah KAYA
Uzman Öğretmen
Nazıtlı E Tipi Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumu

RİDÂNİYE:

OSMANLI'NIN MİSİR'A AÇILAN KAPISI

*“Cesaret insanı zafere,
kararsızlık tehlikeye,
korkaklık ise ölüme götürür.”*

Yavuz Sultan Selim

Geçmişle gelecek arasında uzanan köprüünün temel taşlarından biri tarihtir. Bir toplumun hafızasını canlı tutan, yaşadığı tecrübeleri anlamlandıran ve geleceğine yön veren bu büyük birikimin arka sokaklarında pek çok kahramanlık hikâyesi saklıdır. Bugün sizi 1517 yılına, Osmanlı tarihinin yönünü değiştiren Ridâniye Savaşı'na götüren kısa bir yolculuğa çıkalım.



Yıl 1517: Ridâniye'ye Giden Yol

1516'daki Mercidâbık Zaferi'nin ardından Suriye ve Filistin'de Osmanlı hâkimiyeti kurulmuş, Memlûk Sultanı Kansu Gavri savaşta hayatını kaybetmişti. Kahire'de tahta çıkan Tomanbay ise devletini ayakta tutmak amacıyla yeni bir savunma hazırlığına girişti. Yavuz Sultan Selim idaresindeki Osmanlı ordusu da Gazze'de son hazırlıklarını tamamlayarak Mısır'a yöneldi.

Osmanlı Devleti ile Memlûk Devleti arasındaki mücadele uzun süredir devam eden siyasi, askerî ve ekonomik rekabetin sonucuydu. Anadolu ve Suriye üzerindeki nüfuz mücadelesi, Dulkadiroğulları meselesi, Safevî tehdidi karşısında izlenen politikalar ve doğu ticaret yollarının denetimi iki devleti karşı karşıya getiren başlıca unsurlardı. Memlûklerin Hicaz bölgesindeki etkinliği ve Abbâsî halifesini Kahire'de himaye etmeleri de İslam dünyasındaki temsil güçlerini artırıyordu.

“

Yavuz Sultan Selim, Mısır'da idarî düzenin kurulmasına önem verdi. Memlûk yönetiminde görev yapmış bazı tecrübeli isimlerden yararlanıldı, vergi ve yönetim sistemi yeniden düzenlendi. Mısır'ın Osmanlı hâkimiyetine girmesiyle Suriye, Filistin ve Mısır'ı birbirine bağlayan geniş coğrafyada siyasi bütünlük sağlandı. Kızıldeniz ile Doğu Akdeniz arasındaki önemli ticaret yolları da Osmanlı denetimine geçti.

TARİHİN ARKA SOKAĞI

Mısır'a ulaşmanın önündeki en büyük engel Sina Çölü'dü. Osmanlı ordusu ağır topları, mühimmatı ve erzakıyla güç bir yolculuğa başladı. Yolculuk sırasında yağın yağmur kumların sertleşmesini sağlayarak ordunun ilerleyişini kolaylaştırdı. Buna karşın su ve iye ihtiyacı, uzun menziller ve çöl şartları seferin en zorlu aşamasını oluşturdu. Ordu, günler süren yürüyüşün ardından Kahire yakınlarına ulaştı.

Tomanbay'ın Savunma Planı

Tomanbay, Kahire'nin kuzeydoğusundaki Ridâniye mevkiinde siperler kazdırmış, toplarını savunma hattının arkasına yerleştirmişti. Osmanlı ordusunun doğrudan bu hat üzerine yürümesini bekliyor, hazırladığı mevzilerle hücumu durdurmayı amaçlıyordu. Yavuz Sultan Selim ise Memlük savunmasının gücünü fark ederek ordunun bir bölümünü Mukattam Dağı çevresinden dolaştırdı. Böylece Memlük mevzilerine bekledikleri yönden yaklaşan Osmanlı birlikleri, 22 Ocak 1517 sabahı taarruza geçti.

Savaşın kaderini Osmanlı ordusunun ateşli silahları, hareketli topçusu ve çevik manevrası belirledi. Memlük süvarileri büyük bir cesaretle mücadele etti. Tomanbay'ın seçkin birlikleri Osmanlı merkezine kadar ilerleyerek padişahın bulunduğu bölgeyi hedef aldı. Bu şiddetli hücum sırasında Veziriâzam Hadım Sinan Paşa

ağır biçimde yaralandı ve kısa süre sonra hayatını kaybetti.

Sinan Paşa'nın şehadeti Yavuz Sultan Selim'i derinden etkiledi. Padişahın, bu büyük kaybın ardından "Mısır'ı aldık, Sinan Paşa'yı kaybettik." dediği rivayet edilir. Osmanlı birlikleri saldırıyı püskürttü ve Tomanbay savaş alanından çekilmek

denetimi sağladı. Tomanbay daha sonra yeniden kuvvet toplamaya çalıştıysa da yakalandı ve Nisan 1517'de idam edildi.

Yavuz Sultan Selim, Mısır'da idarî düzenin kurulmasına önem verdi. Memlük yönetiminde görev yapmış bazı tecrübeli isimlerden yararlandı, vergi ve yönetim sistemi ye-

niden düzenlendi. Mısır'ın Osmanlı hâkimiyetine girmesiyle Suriye, Filistin ve Mısır'ı birbirine bağlayan geniş coğrafyada siyasi bütünlük sağlandı. Kızıldeniz ile Doğu Akdeniz arasındaki önemli ticaret yolları da Osmanlı denetimine geçti.

Hicaz, Halifelik ve Osmanlı Nüfuzu

Mısır'ın fethinin ardından Mekke Emiri Şerif Berekât, oğlu Ebû Nüme'yî Yavuz Sultan Selim'e göndererek bağlılığını bildirdi. Hicaz'ın Osmanlı himaye-

sine girmesi, Mekke ve Medine'nin güvenliği ile hac yollarının korunması bakımından yeni bir dönem başlattı. Osmanlı sultanları bu tarihten sonra Haremeyn'in hizmetini önemli bir devlet sorumluluğu olarak gördü.

Fetih, Osmanlı hükümdarlarının İslam dünyasındaki siyasi ve dinî temsil gücünü belirgin biçimde artırdı. Halifelik ünvanının Yavuz Sultan Selim'e resmî bir törenle devredildiği yönündeki anlatı sonraki dönem kaynaklarında yer alsa da tarihçiler bu aktarımın biçimi konusunda farklı görüşler ileri sür-



zorunda kaldı. Ridâniye'de kazanılan zafer, Memlük ordusunun düzenli savunma gücünü büyük ölçüde ortadan kaldırdı.

Kahire Sokaklarında Süren Mücadele

Meydan savaşının sona ermesi Mısır'daki direnişi bütünüyle bitirmedi. Osmanlı ordusu Kahire'ye girdiğinde dar sokaklarda, evlerin çevresinde ve hazırlanan barikatlarda yoğun çatışmalar yaşandı. Tomanbay, şehir içindeki kuvvetleriyle mücadeleyi sürdürdü. Günlerce devam eden çarpışmaların ardından Osmanlılar Kahire'de

mektedir. Kesin olan husus, Mısır ve Hicaz'ın Osmanlı yönetimine katılmasıyla Osmanlı sultanlarının İslam dünyasındaki ağırlığının büyük ölçüde güçlenmesidir.

Denizlerde Yükselen Güç

Mısır'ın alınması, Osmanlıların Kızıldeniz ve Hint Okyanusu'na yönelik siyasetini de etkiledi. Süveyş'teki tersane geliştirilerek Portekiz'in doğu ticaret yollarındaki faaliyetlerine karşı deniz gücü oluşturuldu. Akdeniz'de faaliyet gösteren Hızır Reis ise Yavuz Sultan Selim döneminde Osmanlı himayesini kabul etti ve kendisine "Hayreddin" adı verildi. Barbaros Hayreddin Paşa'nın Osmanlı donanmasının başına geçmesi ve kaptanıderyâlığa getirilmesi ise Kanûnî Sultan Süleyman devrinde 1530'lu yıllarda gerçekleşti.

Bir Seferin Tarihi Sonuçları

Ridâniye Zaferi ve ardından Kahirre'nin alınması, Osmanlı Devleti'ni Afrika kıtasında kalıcı bir güç hâline getirdi. Mısır'ın verimli tarım arazileri, limanları ve ticaret yolları devletin ekonomik imkânlarını genişletti. Venedik'in Kıbrıs için Memlûklere ödediği yıllık vergi de bundan sonra Osmanlı hazinesine geçti.

Yavuz Sultan Selim'in sekiz yıllık hükümdarlığı sırasında Osmanlı toprakları büyük ölçüde genişledi. Doğu ve güney siyasetinde kazanılan başarılar, Kanûnî Sultan Süleyman dönemindeki büyük seferlere güçlü bir zemin hazırladı. Bu sonuçlar, askerî cesaretin yanında planlama, lojistik, ateşli silah teknolojisi ve kararlı yönetimin zaferdeki önemini açık biçimde ortaya koydu.

Tarihimizin arka sokaklarında bugünün dünyasını anlamamıza yardım eden pek çok insan ve olay bulunur. Geçmiş öğrenmek; tecrübelerden yararlanmak, yanlışlardan ders çıkarmak ve geleceği daha sağlam temeller üzerinde kurmak içindir. Gerçek zafer, hafızasını koruyan ve tarihi birikimini doğru biçimde değerlendiren toplumların olur.

Kaynaklar

1. Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, "Ridâniye Savaşı" maddesi
2. Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, "Selim I" maddesi
3. Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, "Hadim Sinan Paşa" maddesi
4. Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, "Barbaros Hayreddin Paşa" maddesi



ŞEHİT
**EREN
BÜLBÜL**

- **1 Ocak 2002**

Ayşe ve Hasan Bülbül çiftinin çocuğu olarak 1 Ocak'ta Trabzon'da dünyaya geldi. Köprüyanı İlkokulu ve Çatak İlköğretim Okulundaki eğitiminin ardından Maçka Anadolu İmam Hatip Lisesine devam etti. Okuldan geri kalan zamanlarda yevmiye usulüyle bahçe işlerinde çalışarak ailesinin geçimine katkı sağladı.

- **11 Ağustos 2017**

Maçka kırsalındaki evlerinin bulunduğu alanda terör örgütü mensuplarıyla sağlanan sıcak temas sırasında ağır yaralanan Eren, kaldırıldığı hastanede şehit oldu.

ŞEHİT
**FERHAT
GEDİK**

- **1979**

12 Ağustos 1979 yılında Hatay İskenderun'da dünyaya geldi.

- **11 Ağustos 2017**

Saldırı sırasında Eren Bülbül'ü korumak için üzerine kapanarak siper olan Başçavuş Ferhat Gedik şehit oldu.

- **12 Ağustos 2017**

Evli ve iki çocuk babası Gedik, doğum günü olan 12 Ağustos'ta memleketi Hatay'ın İskenderun ilçesinde son yolculuğuna uğurlandı.

EREN BÜLBÜL VE BAŞÇAVUŞ
FERHAT GEDİK'İN

ŞEHADETLERİNİN ÜZERİNDEN

9 YIL *Gesti*

Vatan uğruna can veren kahramanlarımızı
rahmet, minnet ve saygıyla anıyoruz.

DEGER



Samet YURTTAŞ

Öğretmen

Edirne F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu

ŞİİR

ŞANLI ZAFERLER AYI

Bin yetmiş birde kutlu bir cuma sabahı,

Ağustos, kılıç gibi keskindi.

Ufka baktı Anadolu'nun fatihi,

Önünde eğildi Doğu Roma.

Buyruk yükseldi Malazgirt Ovası'ndan,

Akın akın yürüdük Anadolu'ya.

Ağustos zaferler ayıdır;

Türk'ün atı zaferden zafere koşar.

Çaldıran'da güneş gibi doğduk,

Nidalarımızla nehirleri coşturduk,

Dağları kılıçlarımızla aştık,

At üstünde Yavuz,

Taht üstünde Sultan,

Toprak üstünde Selim olduk.

Ağustos zaferler ayıdır,

Türk'ün atı zaferden zafere koşar.

Belgrad geceler boyu adımızı sayıklarken,

Tuna boylarından indik Macar Ovası'na.

Başımızda Sultan Süleyman,

Burçlarda Türk sancağı dalgalandı.

Döndük, kılıçlarımız kınında,

Mohaç'ta bozguna uğradı düşman.

Ağustos zaferler ayıdır,

Türk'ün atı zaferden zafere koşar.

Sakarya'da durduk, yeniden yürüdük.

Vakit taarruz vaktidir.

Kocatepe'den yürüdük.

Önümüzde yalın kılıç

Alparslanlar, Yavuzlar, Mustafa Kemaller.

Bir ağustos günü yürüdük düşmanın üzerine.

Atlarımız da yürüdü bizimle,

Zaferden zafere.

Ağustos zaferler ayıdır,

Türk'ün atı zaferden zafere koşar.

“Ey Türk milleti!
Üstte mavi gök çökmedikçe,
altta yağız yer delinmedikçe,
senin ilini ve töreni
kim bozabilir?”

Göktürk Kitabeleri (Bilge Kağan)



Şehrin DEĞERleri

Ahlat Selçuklu Mezarlığı, Bitlis'in Ahlat ilçesinde bulunan ve Orta Çağ dönemine ait dünyanın en büyük Türk-İslam mezarlığıdır. Mezarlık bugün bir açık hava müzesi niteliğindedir ve Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) Dünya Mirası Geçici Listesi'ne alınmıştır.

210 dönümlük bir alanı kaplayan Ahlat Selçuklu Mezarlığı'nda muhtelif biçimlerde yaklaşık 8200 mezar taşı bulunuyor. Bu mezar taşlarından 118 tanesi anıt niteliğini taşır. Mezarlıkta ayrıca şahideli, şahidesiz sanduka şeklinde mezarlar bulunur. Orta Asya Türk mezar tiplerine benzeyen ve yer altına kazılmış odacıklar şeklinde yapılmış mezarlar da vardır.

Selçuklu Mezarlığı Bitlis - Ahlat

DEĞER

